

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

INSPEKCIJE I MEDIJI nalazi istraživanja

Transparentnost Srbija

Beograd, 2018.

Podrška i Zahvalnost

Nalazi u ovoj publikaciji prikupljeni su u okviru projekata koje je podržala:

Kingdom of the Netherlands

Ova publikacija je nastala kao rezultat istraživanja u okviru projekta „Inspekcije – selektivnost i nadzor nad medijima“, koji organizacija Transparentnost – Srbija sprovodi zahvaljujući donaciji Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Holandije. Svi izneti stavovi pripadaju autorima, i ne moraju odražavati mišljenja i stavove donatora.

SADRŽAJ

Sažetak glavnih nalaza i preporuke	4
O projektu - metodologija.....	8
Polazno stanje i analiza problema	9
Korupcijski rizici u postupcima inspeksijskog nadzora	9
Relevantne odredbe zakonskog okvira o radu inspekcija	10
Ključne zakonske novine	10
Proceduralni koraci	11
Koja su ovlašćenja Inspektora?	11
Posmatrani slučajevi.....	12
Sumnje na zloupotrebe o kojima su izveštavali mediji.....	12
1. Vranjske.....	12
2. Južne vesti	14
3. Kikindske.....	18
4. Kurir/ Adria media grupa.....	19
Inspeksijske kontrole u medijima	22
Predmet istraživanja TS.....	22
Beograd	27
Niš.....	29
Vranje	31
Loznica.....	33
Čačak	35
Kikinda.....	36
Bor	38
Privredna društva	40
Predmet istraživanja.....	40
Mlekare	41
Industrija nameštaja.....	47
Mesna industrija.....	49
Planovi rada i izveštaji o radu	59
Okvir istraživanja o planovima rada i izveštajima o radu	59
Poreska uprava.....	59
Uprava za prevenciju.....	63
Veterinarska inspekcija	64
Tržišna inspekcija.....	64
Inspekcija rada.....	65

Sažetak glavnih nalaza i preporuke

Transparentnost Srbija sprovela je istraživanje čiji je cilj bio da utvrdi da li inspekcije postupaju nepristrasno ili su na neki način zloupotrebjene radi vršenja pritiska na medije, odnosno njihove osnivače i izdavače, i na druga pravna lica - oglašivače ili potencijalne oglašivače u medijima. Pored toga, istraživanje se bavilo i pitanjem transparentnosti rada inspeksijskih organa, kao preduslovom za javnu kontrolu i utvrđivanje eventualne pristrasnosti u kontroli privrednih subjekata.

U prethodnom periodu u javnosti se pojavilo više pritužbi i sumnji u vezi sa postupanjem inspeksijskih organa, uz ocene da je reč o pritisku na pojedine medije. Transparentnost Srbija želela je da na dovoljno velikom uzorku utvrdi da li inspekcije tretiraju medije ravnopravno - da li su neki mediji (njihovi osnivači i izdavači) češće i duže predmet inspeksijskih kontrola nego drugi. Naše nalaze želeli smo da zasnujemo na dokumentima, a ne na percepciji ili neproverljivim izjavama.

Odabrali smo sedam gradova iz raznih delova Srbije i zatražili podatke o inspekcijama sprovedenim u medijima u tim gradovima u prethodne tri godine. Za šest gradova uzorak je obuhvatio sve relevantne medije i pravna lica (preduzetnike i sl) koji su učestvovali na konkursima za sufinansiranje medijskih

sadržaja u prethodnim godinama. Za Beograd smo načinili uzorak od 11 medija.

Za medije smo zatražili podatke od poreske inspekcije, protivpožarne i inspekcije rada, kao organa za koje se može očekivati da bi najčešće mogli vršiti kontrolu kod osnivača medija.

Za druga pravna lica - firme, koje su oglašivači ili potencijalni oglašivači, načinili smo uzorak iz tri privredne grane - indutrija nameštaja, mlekare i mesna industrija. Podatke smo zatražili od poreske inspekcije i inspekcije rada (za sve tri grupe), protivpožarne (industrija nameštaja), veterinarske (mlekare i mesna industrija) i tržišne inspekcije (mesna i industrija nameštaja).

U prvoj fazi tražili smo samo podatke o datumima kada su izvršeni inspeksijski nadzori u objektima tih firmi, odnosno kontrole njihovog poslovanja. Podatke smo dobili od inspekcije rada, tržišne i veterinarske inspekcije. Protivpožarna inspekcija (u sastavu Uprave za preventivu MUP-a) nije odgovorila, dok je Poreska uprava prvo tražila dodatni rok (do 40 dana), a potom odbila sve zahteve.

Donela je, naime, istovetna rešenja¹ kojim su odbijeni naši zahtev, navodeći za to dva razloga - zaštitu podataka u skladu sa Zakonom o poreskom postupku i poreskoj administraciji i to što smo tražili podatke o ukupno 119 poreskih obveznika, što je, kako navode, prevelik broj

¹http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_u_z_vesti/Poreska-inspekcija-resenje-odbijen-zahtev-mediji-Ni.pdf

informacija, pa bi zaposleni u raznim organizacionim jedinicama zbog angažovanja na odgovaranju na zahtev morali da zanemare svoje redovne aktivnosti. Poreska uprava se takođe pozvala na to da je reč o poverljivim podacima, na osnovu poreskih propisa. Međutim, predmet našeg zahteva uopšte nisu bili poverljivi podaci firmi koje su predmet inspeksijske kontrole, već samo činjenica da je takva kontrola vršena i kada. Protiv ovih rešenja podneli smo žalbe² Povereniku i 15. novembra primili smo prvo rešenje³ Poverenika kojim je poništeno rešenje PU i naloženo da u roku od pet dana od prijema zahteva donese novo rešenje i dostavi tražene podatke.

Poreska uprava odbila⁴ je čak i zahteve da dostavi planove rada i izveštaje o radu za pojedine godine navodeći da je reč o prevelikom broju informacija. Nakon što smo prosledili dodatni zahtev⁵ i pojasnili koje informacije želimo da nam dostave i zatražili izjašnjenje šta PU ne smatra "prevelikim brojem informacija", stigao je odgovor⁶ u kome se zahtev odbija, uz pozivanje na odredbe Zakona o poreskoj administraciji koje uređuju tajnost podataka. I na ova rešenja podneli smo žalbe.^{7, 8}

Uprava za veterinu u prvom odgovoru tražila je da uredimo zahtev, odnosno da preciziramo o

kojim vrstama inspeksijskog nadzora tražimo podatke i kakve tačno dokumente tražimo. Pojasnili smo da se zahtev odnosi na sve vrste inspeksijskog nadzora o kojima Uprava poseduje informacije, a s obzirom da nije bilo dovoljno jasno formulisano da tražimo "informaciju da li je u navedenim pravnim licima tokom 2015, 2016. i 2017. godine vršen inspeksijski nadzor i, ukoliko jeste, u kojim danima", precizirali smo da tražimo sve "dokumente iz kojih se može videti zbog čega je nadzor obavljen, šta je njime utvrđeno, da li je nešto naloženo ili preduzeto nakon izvršenog nadzora". Nakon toga dobili smo traženu, vrlo detaljnu dokumentaciju.

Inspekcija rada je, sa zakašnjenjem, dan nakon što smo na konferenciji za novinare saopštili da nisu odgovorili na zahtev, poslala odgovor sa preglednim podacima o izvršenim inspekcijama.

Jasno je da smo se već na samom početku, u pokušaju da utvrdimo da li se inspekcije zloupotrebljavaju, susreli sa opstrukcijom. U daljem radu, dobili smo podatke od nekoliko inspekcija. Za posmatrani uzorak medija, odgovore smo dobili samo od Inspektorata za rad i iz njih se može zaključiti da nema indicija da je Inspektorat zloupotrebljavan radi pritiska

²http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_u_z_vesti/%C5%BDalba_Povereniku_-_Poreska_uprava_odbijanje_zahteva_-_mediji_Beograd.pdf

³http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_u_z_vesti/Poverenik-Poreska-reenje.pdf

⁴http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_u_z_vesti/Poreska-inspekcija-reenje-odbijanje-zahteva---planovi-rada-i-izvetaji-o-radu.pdf

⁵http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_u_z_vesti/Poreska_inspekcija_dodatni_zahtev_planovi_i_izve%C5%A1taji_o_radu.pdf

⁶http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_u_z_vesti/Poreska-uprava-odbijen-novi-zahtev.pdf

⁷http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_u_z_vesti/Poreska-inspekcija-alba-Povereniku---planovi-rada-i-izvetaji-o-radu.pdf

⁸http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_u_z_vesti/%C5%BDalba_Povereniku_-_Poreska_uprava_odbijanje_drugog_zahteva.pdf

na medije, odnosno da su na različit način tretirani izdavači i osnivači medija koji se u javnosti doživljavaju kao kritički nastrojani prema vlastima, lokalnim ili republičkim, i oni koji se smatraju bliskim vlastima.

Po pitanju nadzora u ostalim privrednim društvima, važno je naglasiti da, za razliku od medija, nismo uspostavili bilo kakvu strogu podelu po pitanju njihovih oglašivačkih preferencijala - da li se pretežno oglašavaju u kritički nastrojenim medijima ili onima bliskim vlastima. Ovo stoga što bi to zahtevalo istraživanje koje prevazilazi obim ove studije, a rezultati bi mogli odvesti istraživače ka pogrešnim zaključcima jer se daleko veći prostor za oglašavanje nudi u medijima bliskim vlastima jer su, u krajnjem slučaju, daleko brojniji, tiražniji i vidljiviji. Uočili smo nekoliko privrednih društava u uzorku čiji su se vlasnici pojavljivali na predizbornim skupovima vladajućih partija, te smo na njihov tretman posebno obratili pažnju, ali treba imati u vidu da je cilj ovog dela studije bio je da se utvrdi da li postoji upadljivo nejednak tretman firmi iz iste branše.

Na osnovu prikupljenih odgovora ne može se izvesti nedvosmislen zaključak da je bilo koja od tri inspekcije (tržišna, veterinarska i inspekcija rada) zloupotrebljavana u cilju intenzivnog pritiska na pojedina privredna društva, a da je kontrola kod drugih privrednih subjekata iz iste branše u potpunosti izostajala ili da je bilo značajno manjeg obima i/ili intenziteta. Ne može se, međutim, izvesti ni potpuno pouzdan zaključak da su svi privredni subjekti tretirani na isti način. Ovo stoga što su nadležne uprave dostavljale podatke prikupljene iz okružnih odseka inspekcija. Tako, za pojedine okruge,

odnosno privredna društva u tim okruzima, podaci nisu dostavljeni. Na upit TS da li to znači da nadzori uopšte nisu vršeni tokom tri godine, dobijen je nejasan odgovor - „da inspekcija ne raspolaže informacijom“.

Jedno od pitanja na koje smo želeli da odgovorimo jeste da li se u potpunosti primenjuju objektivni kriterijumi pri odabiru firmi koje će biti predmet nadzora. Naime, aktuelni Zakon o inspekcijskom nadzoru, čije smo donošenje pozdravili, doneo je veću javnost podataka i smanjio prostor za diskreciju inspekcijskih organa, ali nažalost, odgovori koje smo prikupili, nepostojanje pojedinih dokumenata na sajtovima inspekcija, odbijanje da se odgovori dostave, pa čak i zapisnici inspektora koje smo dobijali, ne pružaju dovoljno podataka na osnovu kojih bismo mogli da zaključimo da je stvoren čvrst sistem koji će sprečiti zloupotrebe.

Najveći problem je, svakako, Poreska uprava, koja ne dostavlja tražene podatke, pa čak ni podatke o planovima rada (za razliku od Uprave za preventivu, koja je na te zahteve odgovorila). To podstiče sumnje da pojedinačni slučajevi o kojima su mediji izveštavali (Vranjske, Južne vesti, Kikindske, Adria media grupa), a u kojima se sumnjalo na pritisak na medije i njihove oglašivače, nisu samo sporadične pojave. To je i razlog da se za probleme u ovoj oblasti pronadu sistemski rešenja.

Transparentnost Srbija smatra da bi rešenja za eventualnu pristrasnost i neopravdano nejednako postupanje u odabiru i vršenju inspekcijskih kontrola morala da se traži u novoj medijskoj strategiji, čije je pisanje u toku, ali i u Akcionom planu za poglavlje 23 evropskih integracija koje se odnosi na borbu protiv

korupcije, pogotovo kada se imaju u vidu zabrinjavajuće ocene Evropske komisije i domaćih i međunarodnih organizacija u vezi sa stanjem u medijima.

Najveća identifikovana slabost u analiziranim dokumentima jeste okolnost da planovi rada i izveštaji o radu inspekcijskih organa nisu u potpunosti uporedivi. Dok planovi rada sadrže konkretne pokazatelje u pogledu vrsta kontrola koje će biti sprovedene i identifikaciju grupa kontrolisanih subjekata ili čak udela u ukupnoj populaciji onih koji podležu kontroli, planovi rada kod gotovo svih inspekcija sadrže podatke o broju obavljenih kontrola koje su prikazane zbirno. Zbog toga nije moguće sagledati u kojem obimu su planovi ostvareni kod pojedinih grupa subjekata.

Da bi se utvrdilo da li je i u kojoj meri bilo pristrasnosti pri odabiru subjekata koji će biti

podvrgnuti kontrolama unutar grupe, potreban je značajno veći nivo transparentnosti. Naime, bilo bi neophodno objaviti i podatke o tome koji su subjekti bili kontrolisani tokom određenog perioda, uporedo sa spiskom svih registrovanih subjekata koji pripadaju istoj grupi.

Takođe, preporučujemo da se objave i podaci o izvršenim kontrolama, naročito kada je reč o izdavačima medija i drugih subjekata kod kojih su se u javnosti javljale sumnje u to da ima selektivnosti u postupanju. Objavljivanje bi moglo da obuhvati podatke o tome šta je bilo predmet inspekcijskog nadzora, kada je kontrola sprovedena, a predmet dalje diskusije bi moglo biti objavljivanje podataka o tome da li su nalazi „čisti“ ili su preduzete neke kaznene mere zbog utvrđenih nepravilnosti. Prva prilika za ove promene su predstojeće izmene zakona (predlog zakona je u skupštinskoj proceduri).

O projektu - metodologija

Transparentnost Srbija želela je da na dovoljno velikom uzorku utvrdi da li inspekcije tretiraju medije ravnopravno - da li su neki mediji (njihovi osnivači i izdavači) češće i duže predmet inspeksijskih kontrola nego drugi. Naše nalaze želeli smo da zasnujemo na dokumentima, a ne na percepciji ili neproverljivim izjavama. Stoga smo odabrali sedam gradova iz raznih delova Srbije i zatražili podatke o inspekcijama sprovedenim u medijima koji imaju sedišta u tim gradovima u prethodne tri godine. Za šest gradova uzorak je obuhvatio sve relevantne izdavače medija i pravna lica (preduzetnike i slično) koji su učestvovali na konkursima za sufinansiranje medijskih sadržaja u prethodnim godinama. Za Beograd smo načinili uzorak od 11 medija.

Istovremeno, iz novinarskih udruženja, ali i iz medija (pres kliping, pretragom dostupnih vestii članaka) prikupili smo podatke o navodima, prijavama ili tvrdnjama medija i njihovih izdavača i osnivača da su oni ili njihovi oglašivači bili žrtve pritisaka zbog uređivačke politike.

Kada je reč o medijima zatražili smo podatke o nadzoru od poreske inspekcije, protivpožarne i inspekcije rada, kao organa za koje se može očekivati da bi najčešće mogli vršiti kontrolu kod osnivača medija.

Za druga pravna lica - firme, koje su oglašivači ili potencijalni oglašivači, načinili smo uzorak iz tri privredne grane - industrija nameštaja, mlekare i mesna industrija. Podatke smo zatražili od poreske inspekcije i inspekcije rada (za sve tri grupe), protivpožarne (industrija nameštaja), veterinarske (mlekare i mesna industrija) i tržišne inspekcije (mesna i industrija nameštaja).

Pri odabiru od kojih inspekcija treba tražiti podatke konsultovali smo se sa Udruženjem poslodavaca Srbije, kako bismo utvrdili koje su inspekcije na čije se postupanje privredna društva eventualno žale.

Kako bismo utvrdili i usklađenost izveštaja o radu sa planovima inspekcija prikupili smo planove i izveštaje za posmatrane godine. U prikupljanju smo se suočili sa neočekivanim problemom, da pojedini dokumenti i pored zakonskih odredbi, nisu javno dostupni, a da Poreska uprava odbija da ih dostavi čak i po zahtevu za pristup informacijama od javnog značaja.

Polazno stanje i analiza problema

Korupcijski rizici u postupcima inspekcijskog nadzora

Diskreciona ovlašćenja su jedan od glavnih izvora korupcije, dok je nedostatak transparentnosti faktor koji omogućava da zloupotreba takvih ovlašćenja ostane skrivena. Rad inspekcijskih organa u Srbiji, u skladu sa novim zakonom iz 2015. godine, otvorio je mogućnosti za smanjenje rizika od korupcije, jer sadrži odredbe koje imaju za cilj da obezbede veću transparentnost i predvidljivost rada inspektora u kontroli poslovnih subjekata. Ti rizici nisu u potpunosti otklonjeni zakonskim normama, ali pojedina pravila olakšavaju sa im se uđe u trag.

Korupcija u inspekcijskom radu nije povezana samo sa podmićivanjem pojedinaca, već i sa prvobitnom odlukom da se određeni subjekat uključi ili ne uključi u plan kontrole ili u vanrednu kontrolu. Ove odluke ponekad nisu zasnovane na čvrstim kriterijumima, već na diskrecionoj odluci inspektora ili njegovog nadređenog. Ta vrsta potencijalne pristrasnosti nije podvrgnuta odgovarajućem nadzoru kontrolnih organa, niti subjekat inspekcijskog nadzora može da se žali na eventualni nejednak tretman u tom pogledu.

U radu medija i potencijalnih pritisaka koji mogu ograničiti slobodu izražavanja, rad

inspekcije se sve više pominje kao područje u kojem može doći do problema. Pojedini mediji su tvrdili da su se suočavali sa neočekivanim i detaljnim inspekcijskim kontrolama nakon objavljivanja tekstova kojima nisu bili zadovoljni političari na vlasti. Primer takve vrste je bio slučaj nedeljnika i portala „Vranjske“, što je pokrenulo proteste medija i organizacija civilnog društva.

Dok vlada i lokalne samouprave objavljuju informacije o sredstvima koja je namenila za finansiranje medijskih programa od javnog interesa iz budžeta, informacije o kontrolama koje državni organi preduzimaju prema medijima nisu dostupne na sličan način. Taj nedostatak informacija povećava sumnju da se mediji ne tretiraju na jednak način, već da se državni organi koriste kao sredstvo pritiska na uređivačku politiku. Slično tome, oglašivači u privatnom sektoru navodno podležu sličnoj selektivnoj kontroli.

Akcioni plan za poglavlje 23 pregovora Srbije sa EU i nacionalni antikorupcijski dokumenti ne tretiraju na sveobuhvatan način problem korupcije u inspekcijskim organima.

Relevantne odredbe zakonskog okvira o radu inspekcija

Ključne zakonske novine

Novi Zakon o inspekcijskom nadzoru ("Sl. glasnik RS", br. 36/2015 i 44/2018 - dr. zakon) stupio je na snagu 29. aprila 2015. godine, ali je za većinu odredbi stupanje na snagu bilo odloženo do 29. aprila 2016. godine.

Novi Zakon doneo je nekoliko ključnih promena:

- Zakon služi kao okvirni propis za sve inspekcijske procedure;
- Postupak inspekcijskog nadzora je sada transparentniji i standardizovan za pravna lica tako što se planovi kontrole i kontrolne liste objavljuju na internet stranicama inspektorata;
- Spiskovi pravnih lica koji ne poštuju važeće propise treba da budu objavljeni na internet stranicama inspektorata;
- Inspekcije moraju dati pravnim licima pismeno obaveštenje o inspekciji, najkasnije tri radna dana pre kontrole (nije obavezno samo u izuzetnim slučajevima);
- Ovlašćenja inspektorata su sada mnogo šira (na primer, inspekcija može u izuzetnim slučajevima zabraniti obavljanje delatnosti i zapleniti imovinu i dokumentaciju);

Na osnovu planova inspekcije, subjekti mogu da se upoznaju sa vremenom, obimom i ciljevima predstojeće inspekcije; Inspekcije moraju pripremiti višegodišnje i godišnje planove inspekcije, koji se realizuju kroz polugodišnje, kvartalne i mesečne planove inspekcija. Inspekcijski plan, između ostalog sadrži: učestalost i obuhvat vršenja inspekcijskog nadzora po oblastima i svakom od stepena rizika; pregled nadziranih subjekata kod kojih će se vršiti inspekcijski nadzor, odnosno delatnosti ili aktivnosti koje će se nadzirati, ako nije moguće utvrditi nadzirane subjekte ili je njihov broj prevelik, sa odgovarajućim informacijama od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora i određenje subjekata kod kojih će se vršiti nadzor; teritorijalno područje na kome će se vršiti inspekcijski nadzor; period u kome će se vršiti inspekcijski nadzor.

Plan inspekcijskog nadzora sadrži i: planirane mere i aktivnosti preventivnog delovanja inspekcije i planirane mere i aktivnosti za sprečavanje obavljanja delatnosti i vršenja aktivnosti neregistrovanih subjekata, očekivani obim vanrednih inspekcijskih nadzora u periodu u kome će se vršiti redovan inspekcijski nadzor, sa odgovarajućim obrazloženjima, kao i druge elemente od značaja za planiranje i vršenje inspekcijskog nadzora.

Nivoi usklađenosti kontrolisanih preduzeća sa važećim propisima će se sada procenjivati pomoću kontrolnih lista. Kontrolna lista je dokument koji sadrži spisak prioriternih pitanja provere i drugih radnji za koje je inspekcija ovlašćena, određenih prema težini mogućih štetnih posledica u određenoj oblasti saglasno pravilima o proceni rizika, i predmet i obim provere. Svaka inspekcija mora da sačini kontrolne liste u svojoj oblasti, da ih objavi na svojoj veb stranici i primeni na redovnu proceduru inspekcije.

Proceduralni koraci

Inspektor u pisanom obliku obaveštava nadziranog subjekta o predstojećem inspeksijskom nadzoru, najkasnije tri radna dana pre početka nadzora. Obaveštenje sadrži i podatke o internet stranici na kojoj je dostupna kontrolna lista. Nadzor može izuzetno da počne bez obaveštenja, kada postoje razlozi za neodložno postupanje ili opravdana bojazan da bi obaveštenje umanjilo ostvarenje cilja inspeksijskog nadzora ili kada to nalaže zaštita javnog interesa, odnosno otklanjanje opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu, prava i interese zaposlenih i drugih radno angažovanih lica, privredu, životnu sredinu, biljni ili životinjski svet, komunalni red ili bezbednost, saglasno delokrugu inspekcije, s tim što se razlozi za izostavljanje obaveštenja navode u nalogu za inspeksijski nadzor. Prilikom vršenja inspekcije inspektori su vezani za sadržaj naloga za inspekciju.

Ako u toku vršenja inspeksijskog nadzora inspektor otkrije nezakonitost koja je izvan

granica nalogom utvrđenog predmeta inspeksijskog nadzora, ali je u bliskoj vezi sa tim predmetom, inspektor pribavlja dopunu tog naloga za inspeksijski nadzor (dopunski nalog), nakon čega nastavlja postupak. U zahtevu za izdavanje dopunskog naloga inspektor obrazlaže blisku vezu sa predmetom nadzora i potrebu izdavanja dopunskog naloga. Pre traženja dopunskog naloga inspektor vrši obezbeđenje dokaza ako postoji opravdana bojazan da se neki dokaz neće moći docnije izvesti ili da će njegovo izvođenje biti otežano.

Koja su ovlašćenja Inspektora?

Ako inspektor utvrdi neusklađenost sa propisima, koja je kažnjiva zakonom, može podneti krivičnu prijavu, prijavu za privredni prestup, zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ili izdati prekršajni nalog nadležnom organu. Inspektor može preduzeti druge korake i mere kojima mu se daje pravo (npr. pokretanje privremenog ili trajnog oduzimanja dozvole). Inspektor ima pravo, bez dodatnih rokova za rešavanje nedostataka, da zabrani poslovne aktivnosti ili obavljanje delatnosti ili da oduzme imovinu ili dokumenta ako je potrebno hitno sprečiti ili ukloniti neposrednu opasnost po život ili zdravlje ljudi, vrednosti imovine, prava i interesa zaposlenih i radnika, privrede, životne sredine, flore i faune, visokih vrednosti javnih prihoda, nesmetan rad javnih organa i organizacija, komunalni poredak ili bezbednost.

Posmatrani slučajevi

Sumnje na zloupotrebe o kojima su izveštavali mediji

U prethodne dve godine bilo je slučajeva koji su u delu javnosti označavani kao zloupotreba inspekcija, a naročito Poreske, kako bi se izvršio pritisak na medije koji imaju ili su u određenom periodu imali kritički odnos prema vlastima.

Tako je, na primer, predsednik Nezavisnog udruženja novinara Srbije, Slaviša Lekić, izjavio da su slučajevi poput "Južnih vesti" i "Vranjskih" novi suptilni vid pritiska na medijskoj sceni.⁹

„Kad pričate sa ljudima sa lokala, ispada da faktički nema redakcije koja se ne boji poreske ili kakve druge državne inspekcije. Normalno je da država kontrolišite radite li ispravno ili ne, ali kad vam loše uređena partijska država, a Srbija to nesporno jeste, pošalje poresku inspekciju u firmu, oni to ne rade provere radi, već da kad inspekcija izađe - stavi katanac“, izjavio je Lekić.

„Nema sumnje da se ovde radi o klasičnoj zloupotrebi državnog aparata za obračun sa "Južnim vestima". Kao što je bio slučaj i sa "Vranjskim: čim je vlasnik objavio da diže ruke od njih, saopšteno je da nikakvih poreskih prekršaja nije bilo“.

Na neke od ovih primera ukazala je i američka nevladina organizacija Freedom house u godišnjem izveštaju o stanju sloboda za 2017. godinu, navodeći da su mediji u Srbiji "suočeni sa proizvoljnim poreskim istragama, uskraćivanjem reklamnih priloga, otvorenim zastrašivanjem". Kao primer su tada navedeni vanredna poreska kontrola u Vranjskim i zamrzavanje računa kompanije Adria Media.¹⁰ Stanje je, prema ocenama FH, u 2018. dodatno pogoršano (ocena je pogoršana sa 4,5 na 4,75), zbog gušenja kritički nastrojenih medija i finansijskih i drugih pritiska na nekoliko preostalih nezavisnih glasila.

1. Vranjske

Nedeljnik Vranjske je u septembru 2017. godine posle nekoliko uzastopnih inspeksijskih provera ugašen. Nakon gašenja objavljeno je da nije utvrđen bilo kakav poreski prekršaj.

Prethodno je u februaru 2017. godine Poreska uprava izdala uverenje (koje je izdavaču bilo potrebno radi učešća na tenderu) da NIPD „Vranjske“ DOO „nema dospelih i neizmirenih

⁹ <https://www.raskrikavanje.rs/page.php?id=127>

¹⁰ <https://freedomhouse.org/blog/cry-help-serbia-s-independent-media>

obaveza zaključno sa danom izdavanja uverenja“.

Inspektorat za rad, Odsek inspekcije rada za Pčinjski okrug, započeo je 16. avgusta 2017. inspeksijski nadzor nad primenom propisa u oblasti radnih odnosa i ugovora o radu u izdavaču ovog nedeljnika.

Na osnovu nalaza ove inspekcije doneto je rešenje kojim se „Vranjskim“ nalažu određene mere za otklanjanje nedostataka u roku od 30 dana.

Već 4. septembra 2017. „Vranjske“ posećuju inspektori Poreske uprave, Filijala Vranje, sa nalogom za terensku kontrolu. Nalog je obuhvatao kontrolu „191 poreza i doprinosa po odbitku-objedinjena naplata za period 01.01.2014 – 31.07.2017.“ i bio je izdat istog dana.

U dokumentu se navodi da kontrola nije najavljena unapred „jer postoje razlozi za neodložno postupanje i bojazan da bi obaveštavanje umanjilo ostvarenje cilja poreske kontrole“, dok na odgovarajućem mestu u nalogu ti razlozi nisu navedeni, saopštio je tada osnivač i glavni i odgovorni urednik „Vranjskih“ Vukašin Obradović.¹¹

Obradović je tada naveo i da su tri meseca ranije, po objavljivanju intervjua sa bivšim direktorom Poreske uprave, Filijala Vranje, novinari redakcije dobili neformalne informacije da će „Vranjske“ biti podvrgnute

inspeksijskoj kontroli u narednom periodu sa zadatkom da nađu nedostatke koje bi kompromitovale poslovanje „Vranjskih“.

Krajem septembra 2017. godine Obradović objavljuje da se Vranjske gase, navodeći da je za 23 godine koliko je nedeljnik ostojao bilo raznih, kriznih momenata i sličnih neprijatnih situacija i po novinare i za same novine, ali da je specifikum ovog trenutka to što više "nisu mogli da izdrže tu vrstu pritiska".

Navodi da to nije bio samo pritisak na novinare, već i pokušaj da se diskredituju on, novinari Vranjskih i članovi njihovih porodica.

"Poslednjih šest meseci, ja sam imao situaciju da jedan lokalni kriminalac dođe i meni kaže u lice: Tvoja ćerka živi u Beogradu? Mogla bi da pripazi kako prelazi ulicu, moglo bi da joj se desi nešto", izjavio je Obradović. Dodao je da je dobio i jasnu poruku, preko posrednika, da će mu i supruga "postati" tehnološki višak u biblioteci u kojoj radi.

Vukašin Obradović je u pismu upućenom direktorki filijale Poreske uprave u Vranju Slađani Stojanović ukazao da su novinari „Vranjskih“ trpeli pritiske pokrivajući teme od interesa za građane Vranja i okoline, i da su zbog toga tretirani kao politički protivnici a ne medij koji drži gradsku vlast odgovornom svojim građanima.

Povodom gašenja Vranjskih, NUNS i NDNV saopštili su¹² da je gašenje ovih novina

¹¹<https://www.danas.rs/drustvo/vukasin-obradovic-pitanja-za-poresku-upravu/>

¹² <https://goo.gl/uQCFkF>

„direktna posledica dugotrajnih političkih pritisaka na medijske slobode i zastrašujuća vest za medijske profesionalce.“ Dalje takođe kažu da su „**mediji koji nisu pod kontrolom vlasti izloženi konstantnim pritiscima, pretnjama, kampanjama, ucenama, iscrpljujućim posetama raznih inspekcija, začuđujućim sudskim odlukama** koje su u suprotnosti sa konceptom medijskih sloboda i praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu“ i da im je „skoro u potpunosti onemogućen pristup novcu građana namenjenom javnom interesu u sferi javnog informisanja.“ „Posebno su na udaru lokalni mediji koji su izloženi samovolji lokalnih političkih kabadahija i koji imaju veoma ograničeno i siromašno tržište, a i ono je u velikoj meri zavisno od vlasti“.

U oktobru je redakcija „Vranjskih“ dobila izveštaj Poreske uprave u kojem se navodi da ovaj nedeljnik nije kršio poreske zakone, utajio porez, niti da postoji ikakva osnova za podnošenje krivične prijave protiv medija koji je mesec dana ranije ugašen upravo zbog pritisaka poreske inspekcije.

2. Južne vesti

Redakcija niškog regionalnog internet portala "Južne vesti" saopštila je u martu 2018. godine da dve poreske kontrole vrše detaljnu proveru njihovog poslovanja i da je u prethodnih pet godina poreska inspekcija posetila njihovu

firmu, izdavača ovog medija (Simplicity doo Niš), još tri puta.¹³

Objavljeno je da su poreski inspektori prvi put došli u Južne vesti (odnosno Simplicity doo) 2013. godine i osam meseci pregledali finansijsku dokumentaciju. Sledeće, 2014, inspekcija je još dva puta proveravala njihovo poslovanje. Inspektori su najpre utvrđivali da li se u Južnim vestima koriste legalni softveri, a zatim su tražili da im se objasni poslovni odnos sa nekim od njihovih klijenata - kompanijama koje su poslovni partneri programerske firme „Simplicity doo“ koja je osnivač ovog internet portala.

Prema navodima glavnog urednika Južnih vesti Predraga Blagojevića, kontrola je okončana dan-dva posle parlamentarnih izbora 2014.

U novembru 2017. godine, usledio je novi talas inspekcija, da bi se nastavilo u martu 2018.

Poreski organi nisu otkrili nijedan problem u poslovanju i „Južne vesti“ nisu kažnjene ni po jednom osnovu. Direktor firme Vitomir Ognjanović je izjavio da su „prethodne inspekcije imale prilično konkretne stavke i relativno kratke vremenske periode koji su bili predmet kontrole, dok poslednja (iz marta 2018) obuhvata period od nastanka firme“. Predstavnici Južnih vesti su tvrdili da su pritisak poreskih inspekcija trpeli i poslovni partneri.

¹³ <https://www.juznevesti.com/BalkanPres/Poreska-uprava-vrsi-pritisak-na-Juzne-vesti.sr.html>

Poreska inspekcija nije odgovorila na zahtev Južnih vesti da dostave informaciju da li su oni jedini ili je proveravano poslovanje i drugih niških medija.

I sajt „Raskrikavanje“ tražio je od Poreske uprave objašnjenje zbog čega skoro svake godine poreska inspekcija proverava poslovanje „Južnih vesti“, ali su dobili odgovor da su ti podaci tajna i da se sve radi u skladu sa zakonom.¹⁴

U aprilu 2018. predsednica Vlade je poručila da ukoliko ne postoji realna potreba da se proširi poreska kontrola Južnih vesti, onda u „najkraćem roku treba da bude okončana“, da se ne bi ometao rad ovog medija.¹⁵

U julu 2018. godine kontrola je završena i nisu utvrđeni bilo kakvi prekršaji, ali su poreski inspektori utvrdili da Južne vesti navodno duguju milionski iznos.

Južne vesti su objavile da su u iscrpnom izveštaju o kontroli, sačinjenom na 101 stranici, poreske inspektorke Jasna Vulićević i Ivana Antonijević navele da Južne vesti od svog osnivanja nisu načinile nijednu grešku u svom poslovanju. Ipak, tumačeći Zakon o informisanju, pritom ne navodeći koji tačno njegov deo, one su zaključile da glavni i odgovorni urednik mora da bude u radnom odnosu u mediju koji uređuje, a da urednik

Južnih vesti Predrag Blagojević nema radni odnos u tom mediju.

Objaslažući svoj stav, inspektorke Vulićević i Antonijević su se pozvale na Uredbu Vlade Srbije "Katalog radnih mesta u javnim službama i drugim organizacijama u javnom sektoru".¹⁶ Na osnovu preciznog spiska obaveza glavnog urednika državnog medija, inspektorke su zaključile da sve to mora da obavlja i urednik u privatnom mediju. A kako je, po njihovom mišljenju, za ispunjenje svih pobrojanih obaveza uredniku potrebno puno radno vreme, samim tim on mora da bude u radnom odnosu.

U avgustu je Ministarstvo finansija pokrenulo postupak prinudne naplate dugovanja za navodne poreske obaveze.

Transparentnost Srbija analizirala je dokumente u ovom slučaju.

Navodna poreska obaveza zasniva se na tumačenju Poreske uprave da poslovi glavnog i odgovornog urednika medija podrazumevaju javni odnos i da bez obzira na to što Predrag Blagojević, koji je upisan u registru kao urednik ovog medija, nije bio u radnom odnosu sa osnivačem Južnih vesti, postoji obaveza plaćanja poreza i doprinosa zato što "zakon ne dopušta faktički rad". Pri tom se Poreska uprava pozvala na član 32. Zakona o radu, prema kojem se "smatra da je

¹⁴ <https://www.cenzolovka.rs/pritisci-i-napadi/nemusti-odgovori-poreske-uprave-o-pritiscima-na-juzne-vesti/>

¹⁵ <https://www.juznevesti.com/Drushtvo/Brnabiceva-Da-se-prekine-sa-poreskim-kontrolama-u-Juznim-vestima-ako-za-to-nema-potrebe.sr.html>

¹⁶ <https://www.juznevesti.com/Ekonomija/Propisima-za-javni-sektor-Poreska-uprava-gasi-Juzne-vesti.sr.html>

zaposleni zasnovao radni odnos na neodređeno vreme danom stupanja na rad".

Argumenti za utvrđivanje navodnog poreskog dugovanja su višestruko pogrešni. Prvo, iz razloga što ni jednim zakonom nije predviđena obaveza medija da imaju u radnom odnosu sa glavnog i odgovornog urednika, sa punim ili nepunim radnim vremenom. Drugo, što su poslovi glavnog urednika u rešenju PU utvrđeni na osnovu Kataloga radnih mesta u javnim službama i drugim organizacijama u javnom sektoru, koji se očigledno ne primenjuje na privatne medije. Treći razlog jeste to što je Poreska uprava, apsurdno, svoj zaključak o tome da je Blagojević faktički bio u radnom odnosu zasnovala isključivo na formalnom elementu - da je on upisan kao glavni i odgovorni urednik u Registru i pored toga što je u rešenju konstatovala da je faktički te poslove obavljao njegov zamenik.

Ovako grube greške u tumačenju propisa i logičkom zaključivanju, kao i prethodna dugotrajna kontrola ovog medija koji ima kritički odnos prema postupcima vlasti, **ne mogu se smatrati slučajnim, već predstavljaju deo pritiska na medije**, zaključila je Transparentnost Srbija.¹⁷ Dugoročna rešenja bi se morala tražiti u novoj medijskoj strategiji, izmenama zakona, većoj javnosti rada i odgovornosti inspekcija za njihov rad. U konkretnom slučaju, pored što brže sudske presude koja bi zaštitila

finansijske interese Južnih vesti i njihovih čitalaca, potrebno je pokrenuti i postupak za ispitivanje odgovornosti službenika i rukovodilaca PU koji su doveli do nastanka ovog problema.

TS je stoga uputilo dopis Višem javnom tužilaštvu u Nišu sa pitanjima - da li je dobilo krivičnu prijavu ili je samostalno reagovalo, vodilo istragu, pokrenulo krivični postupak ili zaključilo da za to nema

osnova, a povodom javnog upozorenja niških „Južnih vesti“ da dve poreske i druge inspekcije zloupotrebljavaju svoj službeni položaj tako što mesecima kontrolišu poslovanje „Južnih vesti“, iako do nisu nađene nepravilnosti u radu.

U odgovoru VJT se nije osvrnula na deo dopisa u vezi sa "samostalnim reagovanjem", već je samo navelo da u VJT i Posebnom odeljenju za suzbijanje korupcije nisu evidentirane prijave koje se odnose na postupanje nadležnih inspekcija u kontroli "Južnih vesti".

Istim povodom, TS je uputila dopis i Poreskoj upravi, u kome smo zatražili podatke:

1. Da li je Poreska uprava sprovela ili ima u planu da sprovede internu kontroluradu poreskih inspektora na području Grada Niša, a povodom javnog upozorenjaniških „Južnih vesti“ da dve poreske inspekcije zloupotrebljavaju svoj službenipoložaj tako što mesecima kontrolišu

¹⁷<https://www.danas.rs/drustvo/cinicna-izjava-premierke-brnabic/>

poslovanja „Južnih vesti“, iako do sadanisu nađene nepravilnosti u radu?

2. Ukoliko je interna kontrola sprovedena, zatraženi su njeni nalazi.

Ukazali smo PU da „Južne vesti“ mesecima saopštavaju da, pored stalnih provera osnivača ovog medija, inspekcije proveravaju i firme koje se oglašavaju u „Južnim vestima“, kao i da su imali neslužbene „kontakte“ sa članovima porodica zaposlenih u firmama koje se oglašavaju. Takođe smo ukazali da bilo šta što prekoračuje obim inspeksijske kontrole predstavlja imoguću zloupotrebu službenog položaja. Zato Transparentnost Srbija smatra da ovi navode „Južnih vesti“ Poreska uprava treba da proveriti internom kontrolom.

U slučaju da Poreska uprava nije postupala u vezi sa ovde opisanom situacijom, usled toga što joj informacije nisu bile poznate, TS je pozvala ovaj organ da zahtev tretira kao inicijativu za preduzimanje mera iz svoje nadležnosti.

PU nije dostavila podatke, već je zahtev za pristup informacijama od javnog značaja odbila¹⁸, pozivajući se na odredbe Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji, a ne i na neki od mogućih pravnih osnova iz Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja - ZOSPI, što ovo rešenje čini

nezakonitim. Takođe, Poreska uprava se pozvala na član 38. st. 2. ZOSPI, kojim se određuju poslovi ovlašćenog lica unutar organa vlasti za postupanje po zahtevima, a ne i na odredbe člana 16. koje uređuju postupanje organa vlasti po primljenim zahtevima za pristup informacijama, a što bi u ovom slučaju bilo relevantno.

Pozivanje Poreske uprave na odredbe Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji nije dovoljno za uskraćivanje informacija, jer bi organ vlasti trebalo da primeni i odgovarajuće odredbe ZOSPI, kojima su propisane mogućnosti za uskraćivanje pojedinih podataka.

Pored toga, u obrazloženju rešenja o odbijanju zahteva Poreska uprava navodi razne osnove za određivanje tajnosti poreskih podataka, koji se svi odnose na zaštitu poverljivih podataka poreskih obveznika. S druge strane, zahtevom za pristup informacijama Transparentnost Srbija je tražila informacije koje se odnose na postupanje Poreske uprave u sprovođenju eventualne interne kontrole rada poreskih inspektora, a ne i bilo koja informacija koja se odnosi na poreske obveznike.

Činjenica da je Poreska uprava zahtev odbila, a ne odbacila ili postupila na neki drugi način, predstavlja istovremeno potvrdu da PU

¹⁸

http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska_cetvrto_odbijanje.pdf

poseduje tražene informacije o (ne)sprovođenju interne kontrole, i istovremeno je proglasila te informacije za tajne. Naime, u slučaju kada organ vlasti ne poseduje informacije on zahtev ne odbija, već obaveštava tražioca i Poverenika za informacije o tome, a rešenje se donosi samo u slučajevima kada organ poseduje informacije, ali smatra da postoji zakonski osnov da se one uskrate.

TS je stoga uputila žalbu¹⁹ Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, u kojoj je opisala stanje, navodeći da iznete činjenice ukazuju da je Poreska uprava dala lažnu informaciju. Na taj način, organ vlasti je, ne samo neosnovano uskratio tražene informacije, već je i na drugi način omeo ostvarivanje prava na pristup informacijama (čl. 22. st. 1. t. 6)). Time je ujedno ovlašćeno lice načinilo prekršaj iz člana 46, t. 8) Zakona („ne postupi po zahtevu za pristup informacijama u skladu sa ovim zakonom, odnosno dostavi nepotpune ili netačne informacije“).

TS još nije dobila rešenje po ovoj žalbi.

3. Kikindske

Opstanak nedeljnika „Kikindske“ bio je ugrožen početkom 2015. godine kada je Poreska uprava pogrešno obračunala

akontaciju poreza na dobit i potom blokirala račun izdavača.²⁰

Osnivač lista Željko Bodrožić saopštio je da su mesecima pokušavali da žalbama i molbama ubede rukovodioce filijale Poreske uprave u Kikindi i Regionalnog odeljenja u Novom Sadu da je obračunata akontacija 150 puta veća od stvarne i da nema smisla da se ta suma naplaćuje Kikindskim.

Na osnovu izmenjene poreske prijave, priznato je da od oktobra 2014. godine Kikindske plaćaju akontaciju u visini od 482 dinara, ali da već obračunata akontacija (mesečno preko 73 hiljade) za prvih devet meseci u 2014. godini, bez obzira što se radi o utvrđenoj grešci – mora biti plaćena. Tako su poreznici 1. decembra 2014. godine doneli rešenje o prinudnoj naplati sa računa izdavača “Partizanska štampa doo”.

Bodrožić je tada saopštio da su se za slučaj zainteresovali tadašnji ministar zakulturu i informisanje Ivan Tasovac i njegov pomoćnik Saša Mirković, koji su se i obratili Poreskoj upravi, ali im je odgovoreno da je "tako kako je, i tačka".

U Poreskoj upravi u Kikindi je Bodrožiću objašnjeno da po isteku roka za predaju završnih izveštaja za 2014. godinu (kraj juna 2015. godine), ako se utvrdi da je izdavač po akontacijama platio više nego što je definitivno utvrđeni porez na dobit, ima pravo

¹⁹http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Zalba_PU_Ju%C5%BEnest_vesti.pdf

²⁰ <http://www.autonomija.info/zeljko-bodrozic-kako-su-poreznici-udavili-kikindske.html>

da traži povraćaj novca ili da taj više plaćeni porez ostane u pretplati. Prema bilansima Kikindskih, očekivani porez na dobit u 2014. godini je oko 6.000 dinara, a uz prinudnu naplatu prema greškom obračunatoj akontaciji, u pretplati bi ostalo preko 600.000 dinara.

Kikindske zbog blokade računa nisu mogle da konkurišu na opštinskom konkursu za medijske projekte, potom nisu mogle da predaju ponudu na javnom tenderu opštine za oglašavanje, kao ni projekat na konkursu Ministarstva kulture i informisanja.

Inače, u odgovoru na žalbu, načelnik Regionalnog odeljenja PU iz Novog Sada Jovan Keravica je citirao Zakon o poreskoj upravi i poreskoj administraciji, po kome Poreska uprava "može u celosti ili delimično odložiti plaćanje poreskog duga pod uslovom da njegovo plaćanje na dan dospelosti predstavlja za poreskog obveznika neprimereno veliko opterećenje i nanosi bitnu ekonomsku štetu".

Taj član, međutim, nije primenjen za izdavača Kikindskih. Naplaćen je ceo iznos, ali je na kraju omogućeno da se višak od oko 600.000 preknjiži za druge namene, umesto da ostane kao pretplata za period od oko 100 godina.

4. Kurir/ Adria media grupa

Slučaj tabloida „Kurir“, čiji je izdavač Aria medija grupa jedan je od najočiglednijih primera zloupotrebe inspekcije zarad "disciplinovanja" neposlušnih medija.

Kurir je u više navrata drastično menjao odnos prema vlastima, odnosno Aleksandru Vučiću. Nakon višegodišnjeg nekritičkog promovisanja predstavnika vlasti i aktivnog uključenja u antikampanju prema kritičarima Aleksandra Vučića, Kurir je u novembru 2015. godine osvanuo sa naslovnom stranicom "Srbijo, izvini" i pismom predsednika AGM Aleksandra Rodića u kojem je obznanio da je "učestvovao u projektu ulepšavanja stvarnosti, zajedno sa 80 odsto drugih vlasnika medija" i da je "svih ovih godina osećao da je pod pritiskom i ucenjivan da izbacim svaku ozbiljniju kritiku na račun Vlade i premijera".²¹

Kurir je ubrzo, međutim, ponovo povratio poverenje predstavnika vlasti. Pred izbore 2017. godine Vučić posećuje redakciju²², razgovara sa novinarima i zaposlenima, kao i sa predsednikom kompanije Aleksandrom Rodićem. Potom, tokom četiri nedelje marta 2017. godine, u izbornoj kampanji, Vučić se na naslovnoj stranici Kurira pojavio 13 puta u pozitivnom i jednom u neutralnom kontekstu. Za poređenje može da posluži činjenica da su opozicioni kandidati Saša Janković i Vuk

²¹<https://www.kurir.rs/vesti/drustvo/2008557/aleksandar-rodic-srbijo-izvini>

²² <https://www.kurir.rs/vesti/politika/2708867/vucic-u-poseti-adria-medija-grupi-bas-sam-srecan-sto-sam-ovde>

Jeremić imali po jedno pojavljivanje u pozitivnom i neutralnom kontekstu i ukupno 16 u negativnom.²³

Posle izbora, međutim, iz korena se menja odnos Kurira prema Vučiću, počinje oštra kampanja²⁴ protiv njega i njegovih najbližih saradnika, a Aleksandar Rodić čak najavljuje da će ući u politiku. Činjenicu da se ne dešava prvi put da "otkriva istinu" o Vučiću, on pravda time da nije "odustao posle pisma 'Srbijo, izvini'", već je video da neće moći da pobjedi jer je bio blokiran i pod 24-satnom hajkom.²⁵ Drugi tabloidi i predstavnici vlasti²⁶ tvrdili su da on u politiku ulazi zbog "neplaćenog poreza od dva do četiri miliona evra."

Kurir 7. jula 2017. objavljuje da su blokirani računi AMG²⁷: "Režim Aleksandra Vučića je juče, nakon 25 dana neprekidnih napada i pritisaka preko poreske inspekcije, brutalnim napadom i zloupotrebom ovlašćenja izvršne vlasti, bez ikakvog pravnog osnova blokirao sve račune „Adrija medija grupe. Poreska uprava, prema ovom izvoru, „nije utvrdila nikakvu poresku obaveznu AMG, niti je u rešenju o privremenoj meri navela da bilo kakav budući porez može biti utvrđen“. Takođe, Poreska uprava nije navela nijednu okolnost iz koje proizilazi da

eventualno utvrđeni porez neće biti plaćen. Računi nisu blokirani ni za koji konkretan iznos, što praktično znači da, bez obzira na to koliko bi sredstava bilo na računima, AMG ne može da vrši plaćanje dobavljačima, zarade zaposlenima i drugo, što je neophodno za redovno poslovanje“. Kurir je optužio Poresku upravu i „vlast Aleksandra Vučića“ za „kriminalnu zloupotrebu“.

Narednih meseci Kurir ponovo menja odnos prema doskorašnjem premijeru, odnosno sadašnjem predsedniku. U avgustu Vučić iščezava sa naslovnih strana. U tom periodu, Vučić je poslednji put na naslovnoj Kurira bio 3. avgusta i to kao deo priče o direktorki Poreske uprave. Narednih nedelja se mogu videti naslovi negativno intonirani protiv pojedinih predstavnika vlasti ili vladajuće partije, ali ne i Vučića. Potom naslovnim stranicama počinju da dominiraju druge teme - ubistvo Željka Ražnatovića Arkana od pre gotovo 20 godina, kome je posvećeno čak sedam naslovnih strana u septembru ili ubistvo pevačice Jelene Marjanović koje se dogodilo tri godine ranije, a koje je čak 15 puta bilo glavna tema.

²³ <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/59-srpski/naslovna/9072-izbori2017-funkcionerska-kampanja-mediji-drzavni-organi>

²⁴ <https://www.kurir.rs/vesti/politika/2873853/ovo-je-pravo-lice-aleksandra-vucica-pogledajte-kako-se-dere-na-saradnike-novinare-video>

²⁵ <https://www.kurir.rs/vesti/politika/2865395/intervju-aleksandar-rodic-ja-nikada-nisam-bio-vucicev-sluga-on-se-plasio-kurira>

²⁶ Ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović izjavio je da će Rodić "morati da kaže istinu o dugovima državi".

²⁷ <https://www.kurir.rs/vesti/politika/2876683/preki-sud-sns-na-delu-diktator-vucic-naredio-unistiti-kurir>

Krajem oktobra Poreska uprava je odblokirala račune AMG.²⁸ Ovu vesti list "Danas" je objavio pod naslovom "Tri meseca bez Vučića na naslovnoj i Kuriru račun odblokiran", prenoseći da više ne postoji "opasnost da Adria media grupa 'osujeti, onemogućiti i učini neefikasnim naplatu poreza'", što je bilo obrazloženje a blokadu računa.²⁹

Objavljeno je da je na adresu AMG stiglo obrazloženje PU da kompanija "nema dospelih obaveza prema Poreskoj upravi".

"Stigla su nam rešenja kojima se ukidaju privremene mere na osnovu kojih su nam bili blokirani računi od juna 2017. U rešenjima stoji da Adria media grupa nema dospelih obaveza prema Poreskoj upravi, tako da od juče možemo normalno da radimo", potvrdio je šef korporativnih komunikacija AMG Želimir Bojović. Međutim, prema tvrdnjama nadležnih u kompaniji Adria media, ni u julu, kada su im računi blokirani, AMG nije dugovala ništa.

"Danas" je preneo i da je PU prethodno račune blokirala "preventivno", kao i da, prema podacima Narodne banke Srbije, AMG u poslednje tri godine nije predstavljala opasnost po državu jer "nije evidentirano da postoje neizmirene obaveze Adria media grupe" u tom periodu.

List "Danas" je tada pokušavao da dobije odgovor od Poreske uprave zbog čega je "preventivno" blokirala račun Adria media grupe. U odgovoru se Poreska uprava pozvala na Zakon o poreskom postupku, odnosno odredbom o tajnosti podataka. Bez odgovora su ostala pitanja kojim odredbama su definisani kriterijumi za utvrđivanje sumnje da "postoji opasnost da poreski obveznik osujeti, onemogućiti i učini neefikasnim njegovu naplatu".

Posle godinu danas, nakon što je Poverenik usvojio žalbu "Danasa", Poreska uprava je odgovorila na zahtev, ali ne i na sva pitanja, odnosno nije dostavila sve tražene informacije.³⁰

Kako je preneo "Danas", Poreska uprava je u svom novom odgovoru prećutala da li je u AMG utvrđen poreski dug, da li je ijednoj drugoj firmi u Srbiji ikada blokirala račun za dug od nula dinara ili samo njima, da li je, ako je kontrolisala Pink, Informer, Novosti, Politiku, Studio B, Hepi televiziju i Srpski telegraf, utvrdila neke nepravilnosti i kako je po njima postupila i kako je postupila u vezi poreskih dugova koje su imali ili imaju Pink, Politika i Novosti, to jest njihovi izdavači.

Iz odgovora Poreske uprave, međutim, "Danas" je zaključio da je kontrola u AMG-u, izdavaču Kurira, posle više od godinu dana u

²⁸http://www.danas.rs/ekonomija.4.html?news_id=360539&title=Tri+meseca+bez+Vu%C4%8Di%C4%87a+na+na+aslovnoj+i+K+uriru+ra%C4%8Dun+odblokiran

²⁹ <https://www.danas.rs/ekonomija/tri-meseca-bez-vucica-na-naslovnoj-i-kuriru-racun-odblokiran/>

³⁰<https://www.danas.rs/ekonomija/kako-poreska-uprava-kreira-uredjivacku-politiku-u-medijima/>

tom trenutku (avgust 2018. godine) i dalje u toku. Zaključeno je, što je od posebnog značaja za ovo istraživanje, da je PU sprovela terenske kontrole u ostalim navedenim medijima, ali ne i šta je utvrdilai kako su se poreznici u toj situaciji poneli. Iz odgovora je zaključeno i da

jeda je poreska kontrola u Vranjskim, listu koji je bio oštar kritičar aktuelne vlasti, izvršena po zahtevu Inspektorata za rad Ministarstva rada.

Inspeksijske kontrole u medijima

Predmet istraživanja TS

Transparentnost Srbija je tražila od Poreske uprave, Inspektorata za rad i Uprave za preventivu Ministarstva unutrašnji poslova (protivpožarne inspekcije) informacije o tome da li je u pravnim licima sa dostavljenog spiska (izdavači medija) tokom 2015, 2016. i 2017. godine vršen inspeksijski nadzor i, ukoliko jeste, u kojim danima.

Za grad Beograd načinjen je uzorak od 11 medija, odnosno izdavača i osnivača medija, koji je obuhvatio štampane medije (dnevne i nedeljne listove), novinske agencije i jedan portal/video produkciju.

Protivpožarna inspekcija nije odgovorila na zahteve i TS je zbog toga podnela žalbe³¹ Povereniku.

Poreska inspekcija je odredila³² naknadni rok od 40 dana u kojem će TS "obavestiti o podnetim zahtevima". U obaveštenju je PU navela da je TS podnela 12 zahteva, te je zbog odbrane velikog broja podataka, odnosno prikupljanja podataka iz nadležnih organizacionih jedinica potrebno dodatno vreme. TS je, naime, tražila podatke o nadzoru u medijima u sedam gradova (sedam zahteva), kao i o nadzoru u preduzećima iz tri sektora - mesna industrija, industrija nameštaja i mlečna industrija. S obzirom na veći broj firmi u sektoru mlečne industrije, podneta su tri zahteva, sa firmama razdvojenim po teritorijalnom principu.

³¹http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/zalba_Povereniku_Uprava_za_preventivu_M_UP_nepostupanje.pdf

³²http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska-inspekcija-odgovor-na-zahtev-40-dana.pdf

Nakon mesec dana, PU je donela rešenja kojima je odbila³³ sve pojedinačne zahteve. U rešenju se pozvala na odredbe Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji koje propisuju tajnost podataka. Takođe su citirali član Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja koji predviđa da organ vlasti neće omogućiti ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja ukoliko tražilac zloupotrebljava pravo na pristup, naročito ako je traženje nerazumno, često, kada se ponavlja zahtev za istim ili već dobijenim informacijama ili kad se traži prevelik broj informacija. PU je zaključila da 12 zahteva za podatke o 119 poreskih obveznika za period od tri godine predstavlja prevelik broj informacija čija obrada (sistematizacija i izvlačenje podataka za svaku obavljenu kontrolu i izrada dokumenta sa traženim podacima) predstavlja velike troškove odnosno prekomerno angažovanje zaposlenih, koji bi morali da zanemare svoje redovne aktivnosti.

TS je za sva ova rešenja podnela žalbe³⁴ Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

U žalbi je navedeno da je organ vlasti nepravilno odbio zahtev pozivajući se na odredbe člana 7. Zakona o poreskom postupku

i poreskoj administraciji, a u vezi sa članom 9. stav 1. tačka 5. i članom 13. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja zato što je kao razlog odbijanja

naveo da je „članom 7. stav 1. ZPPPA propisano da su službena lica i sva druga lica koja učestvuju u poreskom postupku dužna da, kao tajni podatak, čuvaju „Svaki dokument, informaciju, podatak ili drugu činjenicu o poreskom obvezniku do koje su službena lica i sva druga lica koja učestvuju u poreskom postupku došla u poreskom, poreskoprekršajnom ili sudskom postupku;”

„Stavom 2 istog člana ZPPPA propisano je da povreda tajnog podatka ugrožava interes poreskih obveznika i javni interes Republike, koji pretežu nad interesom zapristup informacijama od javnog značaja koje predstavljaju tajni podatak, a zbog čijegbi odavanja mogle nastupiti teške pravne ili druge posledice po interese zaštićene ovim zakonom.

U stavu 3. člana 7. ZPPPA propisano je da su tajni podatak dužna da čuvaju sva službena lica i druga lica koja učestvuju u poreskom, prekršajnom, predistražnom i sudskom postupku, pri čemu je u stavu 5. propisano da je obaveza čuvanja tajnog podatka povređena ako se dokumenti, činjenice, odnosno podaci

³³http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska-inspekcija-resenje-odbijen-zahtev-mediji-Ni.pdf

³⁴http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/%C5%BDalba_Povereniku_Poreska_uprava_odbijanje_zahteva_-_mediji_Beograd.pdf

iz stava 1. ovog člananeovlašćeno koriste ili objave."

Organ javne vlasti dalje navodi da je „odredbom člana 7. stav 6. tačka 8 ZPPPApropisano je da obaveza čuvanja tajnog podatka nije povređena ako se određenidokument, činjenica, odnosno podataka u vezi sa postojanjem poreskog duga, pružaju uskladu sa odredbama posebnog zakona, osim ukoliko pružanje dokumenta, činjenica,odnosno podataka po svom obimu predstavlja velike troškove, odnsono zahtevprekomerno angažovanje zaposlenih u Poreskoj upravi, što poreski organ opredeljuje svakom konkretnom slučaju. "

Organ javne vlasti obrazlaže svoju odluku na sledeći način: „imajući u vidu da je tražilac podneo 12 istovetnih zahteva, za ukupno 119 poreskih obveznika, sa podacima koji se odnosi za period od 3 godine, to po svom obimu predstavlja preveliki broj informacija čija obrada (sistemizacija iizvlačenje podatak za svaku obavljenju kontrolu i izradu dokumenta sa traženim podacima), predstavlja velike troškove, odnosno zahteva prekomerno angažovanje zaposlenih u Poreskoj upravi. Samim tim, postupanjem po navedenim zahtevima bilo bi utrošeno izuzetno mnogo vremena, iziskivalo nesrazemrno velike napore organa upostupanju i angažovalo veliki broj zaposlenih u različitim organizacionimjedinicama Poreske uprave, koji bi obavljanjem ovog posla morali da odlože i zanemare svoje redovne aktivnosti.

Imajući u vidu navedeno, neovlašćeno korišćenje ili objavljivanje dokumenata, informacija podataka ili drugih činjenica do kojih dolazi Poreska uprava uporeskom postupku, ugrožava i interese poreskog obveznika i javni interes."

TS je u žalbi navela da smatra da je rešenje o odbijanju zahteva za slobodan pristup informacijamaneppravilno iz sledećih razloga:

1. Obaveštenjem koje je prethodilo rešenju o odbijanju, organ javne vlasti jepodnosiocu zahteva naznačio da će postupiti u dodatnom roku od 40 dana. To automatski govori da je Poreska uprava primljeni zahtev ispitivala, prihvatila da po njemu postupa i ocenila da joj je potrebno više od 15 dana dadostavi tražene informacije u celosti. Iz toga razloga je neosnovano da seobrazlaže velikim troškovima i prekomernim angažovanjem s obzirom na to da su od donosioca rešenja o navedenim pravnim licima tražene samo dve informacije: da li su kontrolisani i kada.

Razlozi koje organ javne vlasti navodi na stranicama 3. i 4. Rešenja, u vezi sa dostavljanjem poreskih prijava,podacima o poslovanju, garancijama o podacima koje obveznici dostavljaju Poreskoj upravi u smislu podsticaja na neprijavlivanje, **nemaju nikakve veze saonim što je predmet ovog zahteva** za pristup informacijama.

2. Organ javne vlasti, kao osnov za odbijanje rešenja podnosiocu, poziva se na to da određene tražene informacije predstavljaju službenu tajnu po osnovu drugih propisa. Međutim iz samog rešenja se ne vidi da je organ proveravao suštinu predmeta zahteva koji je podnet. Ukoliko je razmatrao ograničavanjeli isključenje prava na pristup informacijama u skladu sa članom 8. stav 1. Zakona, kao osnovno pravilo morao je da primeni tzv. „trodelni test“: da li se traženi pristup uskraćuje radi zaštite nekog od Zakonom nabrojanih interesa (članovi 9, 13 i 14), i ako se utvrdi da je tako, da li bi omogućavanjem traženog pristupa taj interes bio ozbiljno povređen u konkretnom slučaju, i da li je pomerilima demokratskog društva neophodno uskratiti pristup informaciji.

Organ javne vlasti to nije učinio, već je rešenje doneo pozivajući se na samo jednu od bitnih činjenica (zakonski osnov za tajnost podataka), uveličavajući pri tom predmet zahteva i proširujući ga na informacije koje nisu tražene.

3. Dalje, što se tiče tajnosti podataka koji su traženi, Transparentnost Srbija je u predmetu zahteva **tražila podatak o tome da li je u navedenim pravnim licima vršen inspekcijski nadzor i ukoliko jeste, kojih dana je to učinjeno**. Zahtevom ni na koji način

nije traženo ono što je navedeno kao osnova za odbijanje zahteva:

„svaki dokument, informaciju, podatak ili drugu činjenicu o poreskom obvezniku do koje su službena lica i sva druga lica koja učestvuju u poreskom postupku došla u poreskom, poresko prekršajnom ili sudskom postupku“, te dalje na stranama 3 i 4 navodi „podataka i činjenica do kojih dolazi Poreska uprava u poreskom postupku“, „dostavi potpune i tačne podatke o svom poslovanju, odnosno o svojim prihodima i imovini“ itd.

Predmet zahteva bile su **osnovne informacije o tome da li je i u koje vreme vršen nadzor, a takav podatak nisu informacije do kojih se došlo u poreskom postupku**. Poreska kontrola tj. nadzor poreskog inspektora je predmet i redovne kontrole u okviru nadležnosti Poreske uprave određen ZPPPA kojoj podležu svi poreski obveznici u RS (članovi 118 i 123 ZPPPI), pa sama **informacija o tome da li neko kontrolisan ili ne**, bez podataka o ishodu idetaljima postupka (što bi trebalo da je suština ako se poverljivost brani na ovaj način) **ne može biti poverljiva informacija**.

Kao podnosilac zahteva, TS ne ulazi u ishod ili bilo koji drugi podatak o samom vršenju postupka, pa je u pogledu predmeta i sadržine poverljivosti potpuno je jasno da zahtevom nisu traženi podaci koji bi zadirali i sadrže određene poverljive informacije, odnosno koje se moraju štititi zbog interesa privrednih

subjekata pravnih lica koja su bila predmet kontrole.

4. U pogledu pozivanja na član 13. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, smatramo da ne može biti govora o zloupotrebi prava, koje bi seogledalo u prekomernom traženju informacija, imajući u vidu da bi tražene informacije organ vlasti i inače morao da ima u svojoj evidenciji, kako bi mogao pravilno da efikasno i zakonito obavlja poslove kontrole.

Poverenik je do trenutka izrade ovog izveštaja rešio jedan zahtev, odnosno TS je primila rešenje po jednom zahtevu. Ono je doneto 8. novembra 2018. godine. Njime je poništeno rešenje Poreske uprave koje se odnosi na informacije o nadzoru u izdavačima i osnivačima medija u Boru.

Iz njega se vidi da je Poreska uprava pri izjašnjavanju o žalbi ostala pri navodima iz prvobitnog rešenja. Poverenik je utvrdio da dostavljanje informacija po zahtevu za slobodan pristup

informacijama od javnog značaja ne predstavlja neovlašćeno korišćenje ili objavljivanje podatka o poslovanju, pri čemu Zakon o slobodnom pristupu informacijama ostavlja mogućnost organu vlasti da izdvoji podatke čije bi objavljivanje moglo da ugrozi poslovne interese kontrolisanog subjekta.

Navedeno je i da tvrdnja da je reč o prevelikom obimu informacija nije od uticaja na odluku jer takva tvrdnja ne može sama po sebi biti razlog za odbijanje zahteva zbog pozivanja na zloupotrebu prava. PU nije u ovom slučaju predstavila dokaze da se radi o takvom obimu koji bi iziskivao nesrazmerno velike napore organa.

Nakon ovog PU je TS dostavila tražene podatke.³⁵ U odgovoru se navodi sledeće: "prema evidencijama kojima raspolaže PU, ne posedujemo tražene informacije za navedeni period" za 10 pravnih lica za koji su traženi podaci.

TS je ovaj odgovor protumačila tako da Poreska uprava tvrdi da u navedenim izdavačima odnosno osnivačima medija Poreska uprava nije vršila inspekcijski nadzor tokom 2015, 2016. i 2017. godine.

Ostalo je nejasno kako je Poreska uprava mesecima istrajno mogla da tvrdi da se traži „prevelik obim informacija“, kada, kako se ispostavilo, nema u posedu ni jednu informaciju o vršenju kontrole u medijima iz Bora, što je bilo predmet zahteva po kojem je Poverenik doneo rešenje.

Inspektorat za rad dostavio je podatke na osnovu kojih se ne može zaključiti da je bilo zloupotreba odnosno da su pojedini mediji kontrolisani znatno češće nego drugi ili da su mediji koji će se kontrolisati birani na osnovu njihove uređivačke politike i odnosa prema

³⁵http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska_uprava_Bor.pdf

vlastima. Primećuje se da je u gotovo svim gradovima obuhvaćenim uzorkom (svi sem Beograda) polovinom februara 2016. godine vršen inspekcijski nadzor u pojedinim medijima. To je konstatovano i u izveštaju inspekcije za 2016. godinu (detaljnije u poglavlju Planovi rada i izveštaji o radu).

Iako je u planu rada za 2017. godinu bilo navedeno da će u oktobru te godine biti vršen integrisani nadzor u medijima, podaci koje je TS dobila ukazuju da je u našem uzorku tada kontrola vršena u veoma malom broju medija.

Beograd

Kao što je navedeno u uvodu ovog poglavlja, Poreska uprava je odbila da dostavi podatke, podneta je žalba Povereniku, po kojoj nije stiglo rešenje. Protivpožarna inspekcija nije odgovorila na zahtev i podneta je žalba po kojoj još nije stiglo rešenje.

Inspektorat za rad je odgovorio i dostavio podatke³⁶ o izvršenim nadzorima, koji su uneti u tabelu. Uočeno je da je kontrola vršena u malom broju medija, odnosno njihovih izdavača/osnivača i da je u samo jednom pravnom licu („Politika novine i magazini“) izvršen veći broj kontrola. Prema dostavljenim podacima, u 2015. je izvršeno

čak šesnaest kontrola kod ovog medija, a potom je izvršena još jedna 2017. godine. TS nije uspela da nađe podatke da se neki od medija koje izdaje Politika NIM javno požalio da je reč o pritisku na uređivačku politiku odnosno zloupotrebi inspekcije kako bi se izvršio pritisak na medije. Od inspekcije su zatraženi dodatni podaci o izvršenim kontrolama i dobijeni su zapisnici. Reč je, međutim o dva zapisnika - jedan iz 2016. godine kada je nadzor izvršen po anonimnoj prijavi grupe zaposlenih da u dnevnom listu Politika ima "radana crno". Nadzor iz 2017. godine odnosio se na proveru radno-pravnog statusa direktorke.

³⁶http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inspektorat-za-rad-odgovor-mediji-Beograd.pdf

Tabela 1 Inspekcijske kontrole medija u Beogradu

Mesto: Beograd Mediji		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Protivpožarna inspekcija
Dan graf doo (Danas)	2015.		0	
	2016.		0	
	2017.		0	
Novosti ad	2015.		Jedan nadzor 7.avgust-27.oktobar (po zahtevu stranke)	
	2016.		0	
	2017.		0	
Politika novine i magazini doo	2015.		16 nadzora u periodu 14. januar-18. septembar	
	2016.		0	
	2017.		Jedan nadzor 19. januar-21.februar	
Insajder tim doo (Informer)	2015.		0	
	2016.		0	
	2017.		0	
Dnevne novine Alo	2015.		0	
	2016.		0	
	2017.		0	
Adria media group doo (Kurir)	2015.		0	
	2016.		Jedan nadzor 8. maj-7. jul	
	2017.		0	
Novinska agencija Beta press doo	2015.		0	
	2016.		0	
	2017.		0	
Javno preduzeće novinska agencija	2015.		0	
	2016.		0	
Tanjug sa potpunom odgovornošću	2017.		0	
Insajder produkcija doo	2015.		0	
	2016.		0	
	2017.		16. jun-7. jul	
NIN doo	2015.		0	
	2016.		0	
	2017.		0	
Naš pečat ad	2015.		0	
	2016.		0	
	2017.		0	

Niš

Uzorak je obuhvatio 17 pravnih lica sa sedištem u Gradu Nišu i jedno sa sedištem u Svrljigu. Reč je o najvećim medijima koji rade na ovom području i svim medijima (odnosno njihovim osnivačima) koji su učestvovali na konkursima za sufinansiranje medijskih sadržaja u Nišu.

Poreska inspekcija je odbila da dostavi podatke, podneta je žalba Povereniku, po kojoj nije stiglo rešenje. Protivpožarna inspekcija nije odgovorila na zahtev i podneta je žalba po kojoj još nije stiglo rešenje.

Inspektorat za rad je dostavio podatke³⁷ na osnovu kojih se može zaključiti da su tokom 2015. i 2016. godine mediji bili predmet kontrole. Nije, međutim, utvrđeno da su na različit način tretirani mediji koji se u javnosti identifikuju kao bliski vlastima, odnosno da je kod njih izostala kontrola, a da je bila intenzivna ili češća u medijima koji se kritički odnose prema vlastima. Podaci o izvršenim kontrolama i kratke napomene o utvrđenom stanju unete su u tabelu.

Tabela 2: Inspeksijske kontrole u niškim medijima

Mesto: Niš Mediji		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Protivpožarna inspekcija
Pomoravski glasnik doo Niš	2015.			
	2016.			
	2017.			
RTV Belle Amie Radio Belle Amie i Internet portal Belle Amie	2015.		9. jun nadzor faktičkog rada, zatečeno 16 lica, od toga 12 pružila mogućnost identifikacija, a 4 nisu. 12 zatečenih imaju regulisan radno pravni status, ostali zatečeni sa neregulisanim radno pravnim statusom. 18. decembra pokrenut postupak pred Prekršajnim sudom.	
	2016.		20. februara, inspeksijski nadzor "po službenoj dužnosti". Utvrđeno da od pet zatečenih lica, tri nemaju regulisan radno pravni status. Rešenjem naloženo otklanjanje nepravilnosti, poslodavac postupio u roku. Vlasnik podneo zahtev Nacionalnoj službi za zapošljavanje za još desetoro radnika, pretežno bivših radnika NTV Niš, postupak	

³⁷[http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inspektorat za rad odgovor mediji.pdf](http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inspektorat_za_rad_odgovor_mediji.pdf)

			<p>prijavljivanja u toku, počev od 11. marta 2016.</p> <p>7. jun kontrolni nadzor. Svi zatečenina faktičkom radu kojima je poslodavac po nalogu inspektora regulisao radno pravni status i dalje u radnom odnosu.</p> <p>23. februar inspekijski nadzor iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu. Izdato rešenje za otklanjanje uočenih nepravilnosti.</p> <p>16. marta kontrolni nadzor, konstatovano da je poslodavac otklonio nedostatke.</p> <p>U odgovoru se ne navodi datum – integrisani nadzor, konstatovano da jedno zatečeno lice nema regulisan radno pravni status, naloženo da poslodavac uredi radno pravni status, što je i učinjeno.</p>	
	2017.			
Televizija Banker Banker doo	2015.			
	2016.		<p>18. februara Integrisani nadzor. Rešenje sa jednom merom u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.</p> <p>Poslodavac postupio u roku.</p>	
	2017.		<p>13. juna Integrisani nadzor, nisu utvrđene nepravilnosti.</p>	
NTV Niška televizija doo	2015.			
	2016.		<p>22. februara, zatečeno osam lica bez regulisanog radno pravnog statusa. Kod nacionalne službe za zapošljavanje podnet zahtev za prijem još osmoro lica. Za tri lica odmah regulisao radno pravni status zasnivanjem radnog odnosa naodređeno vreme na godinu dana.</p> <p>7. jun kontrolni nadzor.</p> <p>23. februar inspekijski nadzor iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu. Izdato rešenje za otklanjanje uočenih nepravilnosti.</p> <p>12. aprila kontrolni nadzor, konstatovano da je poslodavac otklonio nedostatke.</p>	
	2017.			
TV Zona plus doo Niš	2015.		<p>25. maj. Nadzor u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, rešenje sa četiri mere. Poslodavac postupio u roku.</p>	
	2016.		<p>23. februara nadzori u oblasti radnih odnosa i bezbednosti i zdravlja na radu. Nisu utvrđene nepravilnosti.</p>	

	2017.		13. juna Integrisani nadzor. Rešenje sa jednom merom u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i jednorešenje sa jednom merom u oblasti radnih odnosa. Poslodavac postupio u roku.	
TV K::CN KOPERNIKUS CABLE NETWORK doo	2015.			
	2016.		18. februara Rešenje sa dve mere u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i "ukazivanje poslodavcu" u oblasti radnih odnosa. Poslodavac postupio u roku.	
	2017.		14. juna Integrisani nadzor, nisu utvrđene nepravilnosti.	
Radio Seven doo Niš	2015.			
	2016.			
Dušan Miladinović PR radnja za računarsko programiranje Simple Look Svrljig	2015.			
	2016.			
	2017.			

Vranje

Uzorak je obuhvatio devet pravnih lica sa sedištem u Vranju (odnosno Vranjskoj Banji). Reč je o najvećim relevantnim medijima sa ovog područja i svim medijima (odnosno njihovim osnivačima) koji su učestvovali na konkursima za sufinansiranje medijskih sadržaja u Vranju.

Poreska inspekcija je odbila da dostavi podatke, podneta je žalba Povereniku, po kojoj nije stiglo rešenje. Protivpožarna nije

odgovorila na zahtev i podneta je žalba po kojoj još nije stiglo rešenje.

Inspektorat za rad je dostavio³⁸ podatke na osnovu kojih se može zaključiti da su tokom 2016. i 2017. godine pojedini mediji bili predmet kontrole. Nema indicija da je izbor medija i učestalost kontrole bila takva da bi se to moglo protumačiti kao pritisak na medije.

Podaci o izvršenim kontrolama i kratke napomene o utvrđenom stanju unete su u tabelu.

³⁸http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inspektorat_za_rad_odgovor_mediji_Vranje_i_Bor.pdf

Tabela 3: Inspekcijske kontrole u vranjskim medijima.

Mesto: Vranje Mediji		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Protivpožarna inspekcija
RTV Vranje doo	2015.			
	2016.		17. februar, dopuna 19. februar Kontrolni: 11. mart 8. avgust	
	2017.		13. jun Kontrolni: 2. avgust	
Radiodifuzno društvo OK radio doo Vranje	2015.		17. februar, dopuna 18. februar Kontrolni: 21. mart	
	2016.			
	2017.			
Miloš Stošić PR	2015.			
Agencija za marketing Skay Media Team Ranutovac	2016.			
	2017.			
Novinsko izdavačko privredno društvo Vranjske doo Vranje	2015.			
	2016.			
	2017.		16. avgust, doneta dva rešenja Kontrolni 29. septembar	
Zoran Radulović PR agencija za izdavanje novina uključujući reklame i internet izdanje VR NET Vranje	2015.			
	2016.			
	2017.			

Vranjska plus doo Vranje	2015.			
	2016.			
	2017.		13. jun, doneta dva rešenja Kontrolni 29. septembar	
Privredno društvo Ritam doo Vranjska Banja	2015.			
	2016.		17. februar, doneto rešenje, postupljenopo rešenju Kontrolni: 4. april	
	2017.		13. jun Nađenna radu samo poslodavac	
Tim za razvoj i integracije	2015.			
	2016.			
	2017.			
Centar za javno zagovaranje demokratije	2015.			
	2016.			
	2017.			

Loznica

Uzorak je obuhvatio sedam pravnih lica sa sedištem u Loznici. Reč je o najvećim, relevantnim medijima kao i svim medijima (odnosno njihovim osnivačima) koji su učestvovali na konkursima za sufinansiranje medijskih sadržaja u Loznici.

Poreska inspekcija je odbila da dostavi podatke, podneta je žalba Povereniku, po kojoj nije stiglo rešenje. Protivpožarna nije odgovorila na zahtev i podneta je žalba po kojoj još nije stiglo rešenje.

Inspektorat za rad je dostavio³⁹ podatke na osnovu kojih se može zaključiti da su tokom 2016. i 2017. godine samo po jedan medij bili predmet kontrole. Nema indicija da je izbor medija i učestalost kontrole bila takva da bi se to moglo protumačiti kao pritisak na medije.

Podaci o izvršenim kontrolama i kratke napomene o utvrđenom stanju unete su u tabelu:

³⁹http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inspektorat_za_rad_odgovor_mediji.pdf

Tabela 4: Inspeksijske kontrole u lozničkim medijima

Mesto: Loznica Mediji		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Protivpožarna inspekcija
Društvo za izdavačku delatnost Logo doo Loznica	2015.			
	2016.			
	2017.		14. juna	
Vesna Mitrović PR produkcija radio i televizijskih programa T produkcija Loznica	2015.			
	2016.			
	2017.			
Preduzeće za proizvodnju promet i usluge Lotel doo Loznica	2015.			
	2016.		19. februar, doneto rešenje da otkloni utvrđenu povrdu zakona, tako što će doneti pisanu odluku o rasporedu radnog vremena zaposlenih i odluku o korišćenju odmora u toku dnevnog rada i rešenje kojim će da preduzme mere i radnje za zaštitu bezbednosti i zdravlja.	
	2017.			
Lotel plus doo Loznica	2015.			
	2016.			
	2017.			
Dragan Ćirić PR agencija za ostali smeštaj i kraći boravak Terma Banja Koviljača	2015.			
	2016.			
	2017.			
Radio TV Podrinje doo Loznica	2015.			
	2016.			
	2017.			
Društvo za proizvodnju promet i usluge Marteks TMT doo Loznica	2015.			
	2016.			
	2017.			

Čačak

Uzorak je obuhvatio 15 pravnih lica sa sedištem u Čačku. Reč je o najvećim, relevantnim medijima, sa ovog područja, kao i svim medijima (odnosno njihovim osnivačima) koji su učestvovali na konkursima za sufinansiranje medijskih sadržaja u Čačku.

Poreska inspekcija je odbila da dostavi podatke, podneta je žalba Povereniku, po kojoj nije stiglo rešenje. Protivpožarna nije

odgovorila na zahtev i podneta je žalba po kojoj još nije stiglo rešenje.

Inspektorat za rad je dostavio podatke⁴⁰ na osnovu kojih se može zaključiti da su tokom 2015, 2016. i 2017. godine pojedini mediji bili predmet kontrole. Nema indicija da je izbor medija i učestalost kontrole bila takva da bi se to moglo protumačiti kao pritisak na medije.

Podaci o izvršenim kontrolama i kratke napomene o utvrđenom stanju unete su u tabelu.

Tabela 5: Inspeksijske kontrole u čačanskim medijima

Mesto: Čačak Mediji		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Protivpožarna inspekcija
Televizija Galaksija 32 doo Čačak	2015.		20. februar	
	2016.		22. februar	
	2017.		15. maj i 9. oktobar	
DOO za promet i usluge 96 Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.			
DOO Radio Čačak	2015.			
	2016.		24. februar	
	2017.		4. april	
PD za marketing i druge usluge u oblasti prometa roba i usluga JUTRO Production doo Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.			
Radio difuzno preduzeće Studio M doo Čačak	2015.			
	2016.		22. februar	
	2017.		15. jun	
DOO za proizvodnju trgovinu i usluge Matrix D Čačak	2015.			
	2016.		22. februar	
	2017.			

40

http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/inspektorat_za_rad_odgovor_mediji.pdf

RADIO XANADU doo Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.			
Preduzeće za marketing Ozon media doo Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.			
Čačanski glas doo Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.			
DOO za marketing trgovinu i usluge Studio Džoker Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.		15. jun	
Marina Trmčić PR Web portal Preslider Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.			
Televizija Telemark doo Čačak	2015.			
	2016.		22. februar	
	2017.		15. jun	
Unija mladih Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.			
Media portal Klipcentar	2015.			
	2016.			
	2017.			
Privredno društvo GZS doo Čačak	2015.			
	2016.			
	2017.			

Kikinda

Uzorak je obuhvatio pet pravnih lica sa sedištem u Kikindi i jedno sa sedištem u Kruševcu, koje emituje program u Kikindi. Reč je o najvećim, relevantnim medijima sa ovog područja, kao i svim medijima (odnosno njihovim osnivačima) koji su učestvovali na konkursima za sufinansiranje medijskih sadržaja u Kikindi.

U tabeli su još dva pravna lica - jedan (Konzum lav doo), koji je učestvovao na medijskim konkursima na području drugih gradova obuhvaćenih uzorkom i jedan (Goran Jevremović PR agencija za novinarstvo i izdavaštvo Central media Ćuprija), koji je javno iznosio tvrdnje⁴¹ da je pod pritiskom.

⁴¹ <https://www.danas.rs/drustvo/palma-nismo-radili-nezakonito-nego-nepravilno/>

Poreska inspekcija je odbila da dostavi podatke, podneta je žalba Povereniku, po kojoj nije stiglo rešenje. Protivpožarna inspekcija nije odgovorila na zahtev i podneta je žalba po kojoj još nije stiglo rešenje.

Inspektorat za rad je dostavio podatke⁴² na osnovu kojih se može zaključiti da je tokom 2016. i 2017. godine pojedini mediji bili predmet kontrole.

Dostavljena su i dva izveštaja koji se odnose na 2018. godinu, koja nije obuhvaćena

istraživanjem. reč je o kontrolama u „Rex doo“ i preduzeću „Partizanska štampa“ (izdavač Kikindskih, koje su jedan od primera postupanja poreskih organa, predstavljenih u uvodnom delu poglavlju).

Nema indicija da je izbor medija i učestalost kontrole bila takva da bi se to moglo protumačiti kao pritisak na medije.

Podaci o izvršenim kontrolama i kratke napomene o utvrđenom stanju unete su u tabelu.

Tabela 6: Inspeksijske kontrole u kikindskim medijima

Mesto: Kikinda i ostali Mediji		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Protivpožarna inspekcija
JET-COMPANY doo za telekomunikacije razvoj i projektovanje	2015.			
	2016.			
	2017.			
Preduzeće za proizvodnju trgovinu i usluge Reks doo Kikinda	2015.			
	2016.		18. februar	
	2017.			
Novinsko izdavačko društvo Kikinda doo Kikinda	2015.			
	2016.			
	2017.			
Nove kikindske novine doo Kikinda	2015.		1. septembar	
	2016.			
	2017.			
Partizanska štampa novine i magazini doo Kikinda	2015.			
	2016.			
	2017.			
DOO za radio i TV delatnost RTV Rubin	2015.			
	2016.		19. februar integrisani nadzor	

⁴²<http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/projekti/168-inspekcije-selektivnost-i-nadzor-medija>

Kruševac	2017.		14. juna 24. oktobra - nadzor nad primenom Zakona o radu i Zakona o bezbednosti i zdravlja na radu	
Goran Jevremović PR agencija za novinarstvo i izdavaštvo Central media Čuprija	2015.			
	2016.			
	2017.			
Preduzeće Konzum lav doo Užice	2015.			
	2016.			
	2017.			

Bor

Poreska inspekcija je odbila da dostavi podatke, podneta je žalba Povereniku, koji je naložio da PU odgovori na zahtev TS. U odgovoru⁴³ se navodi: "Prema evidencijama kojima raspolaže PU, ne posedujemo tražene informacije za navedeni period" za 10 pravnih lica za koji su traženi podaci. TS je ovaj odgovor protumačila da PU tvrdi da u navedenim izdavačima odnosno osnivačima medija Poreska uprava nije vršila inspeksijski nadzor tokom 2015, 2016. i 2017. godine.

Protivpožarna inspekcija nije odgovorila na zahtev i podneta je žalba po kojoj još nije stiglo rešenje.

Inspektorat za rad je odgovorio i dostavio podatke⁴⁴ o izvršenim nadzorima, koji su uneti u tabelu. Dostavljen je podatak i za jedan medij koji nije bio obuhvaćem uzorkom - RTV Sezam o.d. Prema ovim podacima u jednom danu 18. februara 2016. godine kontrolisana su tri medija, dok su kod jednog medija izvršena još dve kontrole - jedna šest meseci kasnije i druga u junu 2017. godine. Nema indicija da je izbor medija i učestalost kontrole bila takva da bi se to moglo protumačiti kao pritisak na medije.

43

http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska_uprava_Bor.pdf

44

http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inspektorat-za-rad-odgovor-mediji-Beograd.pdf

Tabela 7: inspeksijske kontrole u borskim medijima

Mesto: Bor Mediji		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Protivpožarna inspekcija
Građanska čitaonica Evropa	2015.	0		
	2016.	0		
	2017.	0		
Veb tim Bor 030	2015.	0		
	2016.	0		
	2017.	0		
Dobrića Filipović preduzetnik agencija za informativno izdavačku delatnost i marketing Solaris media Bor	2015.	0		
	2016.	0		
	2017.	0		
Jelena Ilić preduzetnik agencija za konsalting i menadžment miners Bor	2015.	0		
	2016.	0		
	2017.	0		
Društvo sa ograničenom odgovornošću za izdavanje novina MM boned, Bor	2015.	0		
	2016.	0		
	2017.	0		
Društvo sa ograničenom odgovornošću za informacione tehnologije Kompjuter centar Bor	2015.	0		
	2016.	0		
	2017.	0		
Saša Trifunović preduzetnik, agencija za konsalting i menadžment i Press centar Ist media Bor	2015.	0		
	2016.	0		
	2017.	0		
Medijski centar Radio Kometa-klik d.o.o., Bor	2015.	0		
	2016.	0	18. februar	
	2017.	0		
Štampa, radio i film doo, Bor	2015.	0		
	2016.	0	18. februar 15. avgust	
	2017.	0	13. jun	
Privredno društvo Kopernikus radio televizija Krajina doo, Bor	2015.	0		
	2016.	0		
	2017.	0		

Privredna društva

Predmet istraživanja

U okviru istraživanja posmatra su privredna društva iz tri grane - mlekare, mesna industrija i industrija nameštaja. Privredna društva su posmatrana u okviru ovog istraživanja kako bi se na osnovu eventualnih podataka o učestalosti kontrola i/ili izostanku kontrola kod preduzeća iz iste branše i/ili iz područja koje je pod nadležnosti iste teritorijalno-organizacione jedinice inspekcije utvrdilo da li su neka preduzeća imala povoljniji tretman u odnosu na druga.

TS se suočila sa nekoliko problema zbog kojih nije moguće doneti jednoznačan zaključak u vezi sa postupanjem inspekcija:

1. Poreska i protivpožarna inspekcija nisu dostavile informacije. Poreska uprava je odbila zahteve TS uz obrazloženja koja su već navedena u poglavlju posvećenom medijima, TS je podnela žalbe Povereniku, sa obrazloženjima koja su identična onima iz zahteva za medije, ali do sada nijedna od tih žalbi nije rešena, odnosno TS do trenutka izrade ovog izveštaja nije primila rešenje po bilo kojoj od ovih žalbi.

2. U odgovoru veterinarske inspekcije (dostavljeni su svi zapisnici, izuzetno obimna dokumentacija) nema podataka o kontrolama pojedinih firmi. Nije, međutim, jasno da li one uopšte nisu kontrolisane tokom ove tri godine, ili organ koji je odgovarao na zahtev nije dobio odgovore od svih organizacionih jedinica. Vidljivo je, naime, da su i Inspektorat za rad i Veterinarska inspekcija prikupljali podatke od organizacionih jedinica u okruzima. Tako se iz tabela može videti da nema podataka o tome da su vršene bilo kakve kontrole u bilo kojim firmama na području nekoliko okruga. Slično je i sa Inspektoratom za rad koji na kraju odgovora navodi da "ne raspolaže drugim informacijama". Stoga je nemoguće zaključiti da li nadzor nije vršen ili podaci nisu prikupljeni.

3. Kako bi se utvrdilo da li je inspekcija na jednak način tretirala pojedine poslovne subjekte, treba uzeti u obzir i njihovu veličinu, odnosno broj objekata koji su bili ili koji mogu biti predmet kontrole. To je navedeno u tabelama za mesnu industriju i industriju nameštaja, za koje su prikupljeni podaci o nadzoru koji je vršila tržišna inspekcija.

Svi zahtevi i odgovori i obimna dokumentacija (zapisnici) dostupni su na sajtu TS⁴⁵ na stranici projekta: Naslovna > Aktivnosti > Inspekcije - [selektivnost i nadzor medija](#)

⁴⁵ <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/projekti/168-inspekcije-selektivnost-i-nadzor-medija>

Mlekare

Tabela 8: Inspekcijske kontrole u mlekarama

Mlekare		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Veterinarska inspekcija
Milky doo Kraljevo	2015.			
	2016.			
	2017.			
Kraljevačka mlekara doo Kraljevo	2015.			
	2016.			
	2017.			
PIK Pešter mlekara doo Sjenica	2015.			
	2016.			
	2017.			
Mlekara FASS doo Sjenica	2015.			24. jun službena kontrola upisa objekta u evidenciju
	2016.			25. maj kontrola opštih i posebnih uslova, 3 primedbe
	2017.			7. jul Komisijski pregled radi utvrđivanja ispunjavanja uslova 26. decembar službena kontrola
Pešterka doo Tutin	2015.			
	2016.			
	2017.			
Mlekara Moravica doo Arilje	2015.			
	2016.			
	2017.			
Mlekara Mice Kragujevac	2015.			
	2016.			
	2017.			
Mlekara Mihajlović doo Paraćin	2015.			
	2016.			
	2017.			
Mlekara doo Kruševac	2015.			
	2016.			
	2017.			
Mlekara Zlatar Šumice doo Kruševac	2015.			
	2016.			
	2017.			
Mlekara Gložane	2015.			29. januar službena kontrola 25. februar 27. mart, nalog da se otklonisedam nedostataka 30. april 28. maj 17. jun 27. jul

				31. avgust 28. septembar 29. oktobar 23. novembar 10. decembar
	2016.			27. januar 28. februar 29. februar 11. april (konstatovano da je postupljeno po rešenju iz kontrole u januaru) 28. aprila, izdato rešenje sa tri mere 21. maja 23. juna 22. jula (kontrola postupanja po rešenju iz kontrole u aprilu) 27. avgusta 21. septembra 24. oktobra 24. novembra 15. decembra
	2017.		15. decembar nadzor iz oblasti radnih odnosa, nisu utvrđene nepravilnosti	25. januar 22. februar 24. mart (rešenje sa tri mere) 28. april 29. jun 24. jula (konstatovano da su otklonjeni nedostaci uočeni u kontroli u martu) 25. jul 29. avgust 30. septembar 16. oktobar 15. novembar 18. decembar

Mlekara Leskovac	2015.			30. januar 24. februar 20. mart (naloženo 12 mera rešenjem, rok 30 dana) 24. april kontrola izvršenja rešenja 30. april 25. maj 17. avgust 16. septembar 29. oktobar 30. novembar 28. decembar
	2016.			29. januar 29. februar 30. mart
				28. april rešenje sa 12 mera, rok 6 meseci Kontrola izvršenja 12. novembra, sve izvršeno 28. april 16. maj 30. jun 29. jul 17. avgust 26. septembar 26. oktobar 22. novembar 21. decembar
	2017.			31. januar 28. februar 30. mart doneto rešenje sa osam mera, rok od 6 meseci, (sve mere se uglavnom ponavljaju iz godine u godinu – sanirati oštećenja asfalta, okrečiti, zameniti gume na prozorima, zameniti oštećene pločice, ofarbati i sl) 1. oktobra kontrola izvršenja, konstatovano da je sve ispunjeno 28. april 24. maj 20. jun 23. avgust 29. septembar 30. oktobar 29. novembar 25. decembar

Mlekara Stara Planina doo Dimitrovgrad	2015.		25. maj. nadzor iz oblasti radnih odnosa, uočene nepravilnosti, poslodavac otklonio uočene nepravilnosti; nadzor iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, naloženo osposobljavanje novoprimitljenih radnika za bezbedan i zdrav rad i ispitivanje opreme za rad.	26. februar 3. mart 18. mart Zapisnik o kontroli nečitak 11.jun Naloženo rešenjem sprovođenje 4 mere u roku od 7 dana 7. avgust kontrola izvršenja mera od 11. juna 22. jul 23. oktobar Naloženo 5 mera rešenjem, rokovi 10 i 15 dana 20. decembar kontrola izvršenja rešenja od 23. oktobra 30. oktobar 30. decembar
	2016.		29. jun redovan nadzor iz oblasti radnih odnosa;	11.februar 17. februar
			redovan nadzor iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, doneto rešenje ispitivanju uslova radne okoline, poslodavac postupio po rečenju.	25. februar 3. mart 2. april 6. april 13.april 19. maj 22. jul Rešenjem naloženo 5 mera kontrola izvršenja rešenja 7. septembra 3. avgust 15. avgust 30. septembar 14. novembar 18. decembar Jedan nečitak zapisnik, verovatno iz oktobra 2016.
	2017.		27. septembar redovan nadzor iz obe oblasti, nisu uočene nepravilnosti	27. februar 31. mart 2. jul kontrola izvršenja usmenog rešenja od 31. marta 21. april 28. jul 22. septembar 28. septembar , utvrđene nepravilnosti, konstatovano da se kontrola prekida i da će biti nastavljena narednih dana.Nastavljena 3. oktobra i 5. oktobra.

			Izdato rešenje i naloženo sprovođenje 13 mera za otklanjanje nedostataka 20. decembar 29. decembar
2015.			
2016.			
2017.			
2015.			28. januar redovna službena kontrola proizvodnog objekta 10. septembar (kontrola u vezi sa izvozom u Carinsku uniju) 6. oktobar
2016.			19. februar, kontrola planirana 25. oktobar redovna službena kontrola
2017.			13. februar, po telefonskoj prijavi građana 28. februar (u vezi sa prethodnom kontrolom)
			3. mart Vanredni nadzor obejka registrovanog za izvoz na tržište Carinskog saveza, po nalogu Uprave za veterinu (nema nepravilnosti) 5. jun po prijavi građana 27. jul redovna nadzorna inspeksijska kontrola 9. avgust po nalogu Uprave za veterinu, sakupljanje podataka o samokontroli
2015.			6. februar (6 mera naloženo) 17. septembar kontrola izvršenja rešenja od 6. februara 26. mart službena kontrola 30. mart službena kontrola 15. maj službena kontrola 29. maj službena kontrola u vezi sa izvozom u Carinsku uniju 30. septembar službena kontrola
2016.		1. jul inspeksijski nadzor, doneto rešenje sa predlogom mera	27. januar službena kontrola (izdato rešenje sa 6 mera) 31. mart službena kontrola 28. april službena kontrola HACCP

			28. jul 2. novembar
2017.			
2015.			
2016.			
2017.			
2015.			
2016.			
2017.			
2015.			
2016.			
2017.		18. avgust	
2015.			28. januar službena kontrola
2016.			6. jun službena kontrola 22. septembar službena kontrola 26. decembar komisijski pregled radi utvrđivanja ispunjavanja uslova za proširenje delatnosti 26. decembar službena kontrola po dopisu tržišne inspekcije – deklarisanje hrane
2017.			27. septembar komisijski pregled radi utvrđivanja ispunjavanja uslova za proširenje delatnosti

Industrija nameštaja

Tabela 9: Inspeksijske kontrole u industriji nameštaja

Industrija nameštaja	Broj objekata		Poreska inspekcija	Inspekcija rada	Tržišna inspekcija	Protivpožarna inspekcija
Tahirović doo Ivanča Novi Pazar	4 prodajna salona	2015.				
		2016.				
		2017.				
Matis doo Ivanjica	29 objekata	2015.				
		2016.		7. septembar	3 kontrole: 3. avgust, 5. oktobar, 20. oktobar	
		2017.		13. februar	4 kontrole: 13. mart, 15. mart, 16. mart, 24. mart	
Matis Stil trade doo Ivanjica		2015.				
		2016.				
		2017.				
Matisan doo Ivanjica		2015.				
		2016.				
		2017.				
Numanović SNS doo Novi Pazar	4 prodajna objekta	2015.			9. mart	
		2016.			3 kontrole: 25. januar, 22. februar, 29. decembar	
		2017.			6 kontrola: 20. februar, 6. mart, 9. jun, 19. jun, 6. septembar, 18. decembar	
Dallas nameštaj doo Tutin	52 objekta	2015.			3 kontrole: 27. maj, 21. septembar, 31. decembar	
		2016.				
		2017.			31. mart	
Dallas Company doo Tutin		2015.			9. februar	
		2016.			3 kontrole: 18. februar, 25. februar (dve kontrole)	

		2017.		9. maj nadzor po zahtevu stranke		
Simpo ad	32 objekta	2015.			3 kontrole:	
Vranje					19. februar, 6. avgust, 26.avgust	
		2016.			5 kontrola: 26. januar, 18. april, 13. decembar, 23.decembar (dve kontrole)	
		2017.			8 kontrola: 30. januar, 7. februar, 13. mart, 17. mart 27. mart, 8. septembar, 19. decembar, 22. decembar	
Elan MMS eksport import doo Tutin	44 objekta	2015.		22. maj redovan nadzor		
		2016.				
		2017.				
Jela Jagodina doo	Nema podatka, prodaja u 168 objekata, uglavnom partnerskih	2015.				
		2016.				
		2017.				
Modesta doo Jagodina	2 objekta	2015.				
		2016.				
		2017.				

Mesna industrija

Tabela 10: Inspeksijske kontrole u mesnoj industriji

Mesna industrija	Broj objekata		Poreska	Inspekcija rada	Tržišna inspekcija	Veterinarska inspekcija
Mitros Fleischwaren doo Sremska Mitrovica	Nema podatka	2015.				
		2016.				
		2017.				
Agropapuk doo Kukujevci	12 objekata u tri grada	2015.			23. februar (dve kontrole) 25. maj (dve kontrole)	
					28. septembar (dve kontrole) 8. oktobar (dve kontrole)	
		2016.			24. februar 3. oktobar	
		2017.		4 nadzora: 10. april, 1. jun 6. novembar 30. novembar	26. maj	
Carnex doo Vrbas	Nema podatka	2015.		7 nadzora: 27. januara 25. februara 30. marta, 4. maja 8. septembra 22. oktobra 10. novembra		

		2016.		14 nadzora: 5. januara 26. januara 2. februara 9. februara 2. marta 15. marta 18. marta 4. aprila 3. juna 27. jula 16. avgusta 2. septembra 27. septembra		
				9. novembra		
		2017.		6 nadzora: 3. marta 16. maja 8. juna 12. jula 25. oktobra 8. novembra		
Topola doo Bačka Topola	4 MP objekta i tri regionalna centra u Beogradu, Kraljevu i Nišu	2015.			20. februar	
		2016.			14. oktobar	
		2017.			8. decembar	

AD Neoplanta industrija mesa Novi Sad	32 objekta u 12 gradova	2015.		4 nadzora: 12. januara 19. januara 28. januara 8. septembra	11. februar 18. februar	
		2016.		4 nadzora: 20. januara 1. februara 8. februara 1. marta	4. avgust 6. septembar	
		2017.		3 nadzora: 10. januara 27. marta 20. septembra		
Matijević doo Novi Sad	143 objekta u Srbiji	2015.		3 nadzora: 15. januara 29. januara 20. jula	28. januar 18. februar 19. februar 20. februar 24. februar	
					27. februar 22. jun 16. novembar	
		2016.		2 nadzora: 12. januara 11. avgusta	26. maj 29. jun 17. oktobar 2. novembar	
		2017.		2 nadzora: 27. marta 12. jula	2. mart 18. april 19. april 3. maj 26. jul 7. novembar 29. novembar	

Zlatiborac doo Beograd	Nema podatka	2015.			<p>Nedostaju zapisnici iz prvog dela 2015. godine iako se iz zapisnika sa kraja 2015. vidi da je bilo kontrola u tom periodu</p> <p>30. novembar, u vezi sa izvozom u Carinsku uniju, na zahtev ruskih organa, zbog nepravilnosti</p> <p>1. decembar, u vezi sa izvozom u Carinsku uniju</p> <p>11. decembar, kontrola izvršenja rešenja od 11. decembra</p> <p>21. decembar, kontrola izvršenja rešenja od 24. septembra 2015.</p>
		2016.			<p>11. januar</p> <p>1. april</p> <p>21. april, na zahtev, utvrđivanje uslova za skladištenje pilećeg mesa iz uvoza</p> <p>28. april, na zahtev, utvrđivanje uslova za skladištenje ćurećeg mesa</p> <p>10. maj, u vezi sa izvozom u Carinsku uniju i kontrola</p>

						rada veterinarskog inspektora Postoji još jedan zapisnik iz
						2016. koji je nečitak i ne može se uvrstiti datum niti predmet kontrole
		2017.				13. februar, kontrola objekta i kontrola rada veterinarskog inspektora 20. februar, kontrola u vezi sa izvozom u Carinsku uniju i kontrola rada nadležnog inspektora 8. mart, utvrđivanje ispunjavanja uslova za dopunu delatnosti 10. avgust, u vezi sa izvozom u Carinsku uniju 18. decembar, komisijski pregled objekta radi proširenja delatnosti
Famis doo Beograd	Nema podatka	2015.				Datum nečitak, kontrola na zahtev subjekta radi potvrđivanja ispunjenosti veterinarsko

						sanitarnih uslova u objektu 12. oktobar kontrola CCP
		2016.				12. februar kontrola uslova higijene, usmeno rešenje sa pet mera 9. maj kontrola izvršenja mera, postupio po nalogu
		2017.				9. jun
PKB Imes doo Padinska SKela	22 objekta u Beogradu i Vojvodini	2015.				5. februar službena kontrola, kontrola dobre higijenske prakse u odeljenju za rasecanje mesa, nalog za ispravljanje nepravilnosti u roku od 7 dana 18. februar , uzimanje uzorka mesa radi kontrole mikrobiološke ispravnosti 5. mart 30. juna kontrola izvršenja mere naložene 5. marta 10. marta 16. marta 19. marta 16. april 18. maj na zahtev radi izdavanja

						<p>dozvole za uvoz svinja</p> <p>7. jun</p>
						<p>19. jun</p> <p>25. avgust službena kontrola</p> <p>3.septembra kontrola sprovođenjamera naloženih 25. avgusta</p> <p>9. septembra službena kontrola</p> <p>11. septembra službena kontrola</p> <p>18. septembar službena kontrola</p> <p>12.oktobar službena kontrola, izvršena kontrola sprovođenja naloženih mera 2. decembra, privremeno zabranjeno korišćenje objekta, kontrola 1. marta 2016. i dozvoljena upotreba objekta</p> <p>21. oktobra službena kontrola</p> <p>28. oktobra</p> <p>30. oktobra</p> <p>12. novembar</p> <p>17. novembar naložene mere, izvršena kontrolai</p>

						zvršenja mera 25. februara 2016. (nije otklonio, potom doneta privremena zabrana izvoza) 3. decembar službeno uzorkovanje po nalogu direktora Uprave
		2016.			18. mart (dve kontrole) 16. jun	27. januar, službena kontrola kritičnih kontrolnih tačaka 11. februar službena kontrola izvršenja plana uzorkovanja 9. mart službena kontrola štetočina 24. mart 25. mart 21. jun, službena kontrola ispravnosti vode 30. mart vanredna službena kontrola u vezi sa zabranom izvoza , nakon čega je usledila 13. maja vanredna službena
						kontrola kako bi se potvrdili nalazi inspektora i izdala dozvola za izvoz – izdati i nalozi zaotklanjenje nepravilnosti, kontrola

					<p>izvršena u martu 2017.</p> <p>13. jul službena kontrola</p> <p>14. jul</p> <p>23. avgust službena kontrola</p> <p>25. avgust službena kontrola</p> <p>12. septembar kontrola izvršenja mera naloženih 25. avgusta</p> <p>30. avgust službena kontrola</p> <p>10. oktobra kontrola izvršenja mera naloženih 30. avgusta</p>
		2017.			<p>7. mart kontrola izvršenja naloga iz maja 2016.</p> <p>5. septembar (dva objekta)</p> <p>10. i 11. oktobra kontrola sprovođenja mera naloženih 5. septembra (svi nedostaci otklonjeni)</p> <p>26. septembra</p> <p>28. septembar pregled radi utvrđivanja ispunjavanja uslova za proširenje delatnosti</p>

						11. decembar službena kontrola 18. decembra kontrola sprovođenja mera naloženih 11. decembra 21. decembar službena kontrola 22. decembar službena kontrola HACCP lista
YUHOR- EXPORT ad Jagodina	42 objekta u celoj Srbiji	2015.				
		2016.				
		2017.				

Planovi rada i izveštaji o radu

Okvir istraživanja o planovima rada i izveštajima o radu

Predmet istraživanja u pogledu planova rada i izveštaja o radu bilo je utvrđivanje u kojoj meri planovi predstavljaju osnov za nepristrasne kontrole u medijima i kod pojedinih poslovnih subjekata koji mogu biti zainteresovani da se oglašavaju u medijima. Slično tome, predmet istraživanja kada je reč o izveštajima o radu bio je uvid u poštovanje ranije usvojenih planova, broj kontrola koje su izvršene iako to nije bilo prvobitno planirano i analiza podataka koji ukazuju na eventualna odstupanja od načela nepristrasnosti pri određivanju subjekata nadzora i vršenju inspekcijskih kontrola. Planirano je da se analiza izvrši u odnosu na poslednje tri okončane godine pre početka ovog istraživanja.

Iako Zakon o inspekcijskom nadzoru propisuje obavezu objavljivanja planova rada i izveštajao radu, Transparentnost Srbija je imala probleme da prikupi sve planove i izveštaje. Problem je delom u tome što je ovaj zakon usvojen 2015. godine, ali je počeo da se primenjuje tek u aprilu 2016. godine, a pojedine inspekcije za 2015. i 2016. godinu nisu imale objedinjene planove rada, kao ni izveštaje o radu za 2015. godinu.

Takođe, Zakon o inspekcijskom nadzoru propisuje samo da se objavljuje plan

inspekcijskog nadzora (član 10) i da se objavljuje godišnji izveštaj o radu. Zakonske odredbe ne obavezuju inspekciju da na stranicizadrži planove i izveštaje za prethodnu godinu, što bi omogućilo poređenje plana i izveštaja. Ovaj problem netransparentnosti bi se mogao prevazići pribavljanjem starijih izveštaja po zahtevu za pristup informacijama, ali je problem u tome što pojedine inspekcije ne samo da ne izvršavaju zakonsku obavezu u vezi sa objavljivanjem planova i izveštaja, već odbijaju da te dokumente dostave i po podnetim zahtevima.

Poreska uprava

TS nije uspela da pronade **planove i izveštaje o radu poreske inspekcije** na sajtu PU, niti ih je dobila na osnovu zahteva za pristup informacijama od javnog značaja. Samo je "Izveštaj o radu inspektora terenske kontrole za 2017. godinu" pronađen na sajtu Koordinacione komisije za inspekcijski nadzor. Reč je o dokumentu nevelikog obima (šest stranica⁴⁶). U ovom dokumentu se navodi na osnovu kojih propisa PU vrši kontrolu, koje su tri kontrole moguće i šta koja od njih podrazumeva. Podseća se na ovlašćenja PU i organizaciju područnih

⁴⁶ http://inspektor.gov.rs/dokumenta_inspekcija/79/image2018-01-31-152037.pdf

jedinica – postoji ukupno 78 filijala u okviru četiri regionalna centra i Centar za velike poreske obveznike, koji su nadležni za kontrolu oko 450 hiljada obveznika. Kontrolu obavlja 490 inspektora a sistematizovano je ukupno 783 radnih mesta. U izveštaju se navodi da je izvršeno ukupno 11.790 kontrola i da su u skoro 40% slučajeva utvrđene nepravilnosti, a zatim i podneti zahtevi za pokretanje prekršajnog postupka. Kontrole kod neprijavljenih subjekata su izvršene u 189 slučajeva. Kontrole su vršene u pogledu evidentiranja prometa preko fiskalnih kasa, kod stomatoloških ordinacija, uvoznika i prometnika bazih bilja i u pogledu nelegalnog prometa duvanskih proizvoda.

U saradnji sa drugim inspekcijским organima, PU je prema ovom izveštaju vršila kontrolu obveznika koji se bave otkupom, preradom, pakovanjem i prometom meda, malina, organizovanjem proslava i priređivačima igara na sreću. Takođe, zajedničke kontrole su vršene sa inspekcijom rada kod 67 obveznika a sa MUP-om je vršena kontrola fiskalnih kasa kod 99 ugostitelja.

U osvrtu na ostvarivanje plana, PU ističe da su planirane „kontrole na osnovu kriterijuma analize rizika, na osnovu pripadnosti sektorima delatnosti“, kontrole povraćaja PDV i kredita, na osnovu analize rizika i po službenim beleškama poreske policije, po

prijavama poznatih i nepoznatih lica i drugih državnih organa i organizacija. Navodi se da su na osnovu analize rizika koja je sprovedena tokom same 2017. godine vršene kontrole kod obveznika koji se bave sledećim delatnostima:

1. čišćenje zgrada
2. ostalo čišćenje
3. proizvodnja hrane za domaće životinje
4. prerada i konzervisanje voća
5. trgovina na veliko žitom
6. kamenoresci
7. pogrebne usluge
8. restorani
9. catering
10. priprema i posluživanje pića
11. stomatolozi
12. zdravstvene ustanove

U izveštaju nema nikakvih dodatnih podataka na osnovu kojih bi se mogao izvesti zaključak o stepenu ispunjenja planova rada, niti o ukupnom broju obraćanja drugih organa, poznatih i nepoznatih lica Poreskoj upravi.

TS je zatražila⁴⁷ od Poreske uprave planove rada za 2015, 2016. i 2017. godinu i izveštaje o radu za 2015. i 2016. godinu. Dobili smo rešenje⁴⁸ da se zahtev odbija jer je reč o prevelikom broju informacija jer bi "trebalo

47

https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska-inspekcija--zahtev-planovi-rada-i-izvetaji-o-radu.pdf

48

https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska-inspekcija-reenje-odbijanje-zahteva--planovi-rada-i-izvetaji-o-radu.pdf

izvršiti dodatnu analizu po inspektorima terenske kontrole kojih ima 500 i po svakoj organizacionoj jedinici sumirati dobijene podatke kako bi bili analitični u skladu sa zahtevom". Dalje se, bukvalno, navodi: "Planovi i izveštajise rade globalno, u celini kao i pojedinačno po svim jedinicama, a posebno izveštaji, od kojih svaki pojedinačno sadrži određeni parametar koji se osmatra u cilju sagledavanja efikasnosti u radu, sati, dani, nedelje, meseci, broj kontrola, efekti...Samim tim postupanje po navedenim zahtevima bilo bi utrošeno mnogo vremena, iziskivalo nesrazmerno velike napore organa u postupanju i angažovalo veliki broj zaposlenih, koji bi obavljanjem ovog posla morali da odlože i zanemare svoje redovne obaveze".

Iz ovog odgovora proizilazi da PU ne može da ispuni svoju zakonsku obavezu, da izradi i objavi godišnji plan rada i izveštaj o radu.

TS je, podnela žalbe⁴⁹ Povereniku. Istovremeno smo podneli dodatni zahtev PU, u pokušaju da utvrdimo šta znače pojedine besmislice iz odgovora PU, pa smo, umesto da tražimo dokumente i "analitične podatke" (što nije bio predmet ni prvobitnog zahteva) zatražili⁵⁰ informaciju o tome koje godišnje planove i

izveštaje PU poseduje "globalno i u celini" i "pojedinačno" (što su izrazi koje je PU upotrebila u odgovoru) za 2015, 2016. i 2017. godinu.

Zatražili smo⁵¹ i da se PU izjasni koliko pojedinačnih planova rada i izveštaja ne smatra prevelikim brojem informacija koje bi mogle da nam budu dostavljene. Zatraženi su i izveštaji o radu i godišnji planovi rada inspektora terenske kontrole za Grad Niš za 2015, 2016. i 2017. godinu.

Iako je prethodno tvrdila da poseduje više od 500 pojedinačnih izveštaja o radu inspektoraterenske kontrole, PU je u rešenju⁵² po novom zahtevu saopštila da ne poseduje izveštaje o radu i godišnje planove rada inspektora terenske kontrole za Grad Niš za 2015, 2016. i 2017. godinu. Istovremeno, Poreska uprava je odbila prva dva zahteva, pozivajući se na odredbe Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji koje regulišu tajnost postupka. PU je na taj način **tajnim podatkom proglasila čak i podatak o tome koji broj informacija ne smatra prevelikim za dostavljanje po zahtevu!**

I na ovo rešenje uložili smo žalbu⁵³ Povereniku. U žalbi smo ukazali da se organ u

49

https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska-inspekcija-alba-Povereniku---planovi-rada-i-izvetaji-o-radu.pdf

⁵⁰https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska_inspekcija_dodatni_zahtev_planovi_i_izve%5a1taji_o_radu.pdf

⁵¹https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska_inspekcija_dodatni_zahtev_planovi_i_izve%5a1taji_o_radu.pdf

52

https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Poreska-uprava-odbijen-novi-zahtev.pdf

⁵³https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/%c5%bdalba_Povereniku_-_Poreska_uprava_odbijanje_drugog_zahteva.pdf

rešenju pozvao na član 9, stav 1, tačka 5. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, odnosno na to da su traženi podaci određeni da se čuvaju kao tajna. Pri tom, organ vlasti nije postupio u skladu sa odredbama člana 8. Zakona, odnosno, nije odmerio da li je u konkretnom slučaju, u demokratskom društvu neophodno uskratiti pravo na pristup informacijama radi zaštite drugog pretežnijeg interesa.

Ovaj vid kršenja Zakona je gotovo uobičajen, te smo se sa njime sreli i kod istog i drugih organa vlasti. Međutim, za razliku od drugih prilika kada organi vlasti prekomerno koriste tajnost dokumenata kao pravni osnov za uskraćivanje pristupa, tumačeći formalno, da ništa što ima oznaku tajnosti ne može da se stavi na uvid javnosti, ovde je Poreska uprava otišla i korak dalje.

Naime, u obrazloženju rešenja o odbijanju navode se razni osnovi za određivanje tajnosti poreskih podataka – npr. podaci koji pripadaju o poreskim obveznicima, podaci o tehničkim pronalascima, poreske prijave, poreska rešenja itd. **Ništa od toga nije primenjivo na predmet ovog zahteva.**

Podsećamo da su uz pozivanje na tajnu odbijene tačke zahteva za pristup informacijama kojima smo tražili informaciju o tome koje godišnje planove rada i izveštaja o radu Poreska uprava poseduje, pored planova i izveštaja za pojedinačne inspektore terenske kontrole, kao i informaciju o tome koliko

pojedinačnih planova rada i izveštaja o radu Poreska uprava ne smatra prevelikim brojem informacija koje mogu da nam budu dostavljene.

Poreska uprava je, dakle, u svom zvaničnom dokumentu **ustvrdila da poseduje informaciju o tome koje planove rada i izveštaje o radu poseduje, i da su istovremeno te informacije tajne.**

Takođe, Poreska uprava je **potvrdila da poseduje informaciju o tome koliki bi broj traženih informacija smatrala prevelikim**, i ujedno je **u zvaničnom dokumentu izrekla da je ta informacija označena kao tajna.**

Imajući u vidu prirodu informacija, smatramo očiglednim da je **Poreska uprava dala lažnu informaciju**. Na taj način, organ vlasti je, ne samo neosnovano uskratio tražene informacije, već je i na drugi način omeo ostvarivanje prava na pristup informacijama (čl. 22. st. 1. t. 6)). Time je ujedno ovlašćeno lice načinilo prekršaj iz člana 46, t. 8) Zakona („ne postupi po zahtevu za pristup informacijama u skladu sa ovim zakonom, odnosno dostavi nepotpune ili netačne informacije“).

U vezi sa obaveštenjem u kojem Poreska uprava tvrdi da ne poseduje traženu informaciju iz tačke 3. Zahteva, smatramo da je organ vlasti dostavio nepotpune ili netačne informacije. Naime, izveštaji o radu i Godišnji planovi inspektora terenske kontrole su traženi za Grad Niš i za određene godine. U

odgovoru Poreske uprave kaže se da se „tražene informacije ne izrađuju za pojedine organizacione celine (Filijale)“, te da PU „ne poseduje traženi dokument“. Ukoliko PU poseduje ikakve planove i izveštaje o radu, uvereni smo da oni moraju sadržati i podatke za Grad Niš, bilo da su izrađeni sa većim nivoom opštosti (npr. za celu Srbiju), ili sa većim nivoom specifičnosti (za svaku terensku kontrolu).

Uprava za prevenciju

Ni planovi i izveštaji protivpožarne inspekcije nisu pronađeni na sajtu, ali su pojedini dokumenti na kraju dostavljeni po zahtevu, i to tek nakon što je zatražen dodatni rok od 40 dana. Uprava za preventivu je utvrdila da ne poseduje planove rada za 2015. i 2016. godinu, kao ni izveštaj o radu za 2015. godinu (pre početka primene novog zakona), a nedostajeće dokumente je dostavila TS.

Na sajtu je nađen Plan rada 2018⁵⁴, kao i "Izveštaj o radu Sektora za vanredne situacija na poslovima preventivne zaštite od požara i eksplozija za 2017. godinu", a na sajtu Koordinacije nađen je Izveštaj o radu inspekcije Uprave za preventivnu zaštitu

Sektora za vanredne situacije za 2017. godinu". Aktuelni plan rada izrađen je za nacionalni nivo i za pojedine područne jedinice. Planovi kod područnih jedinica su detaljni u pogledu vrste subjekata koji će biti podvrgnuti kontrolama inspektora u pojedinim tromesečjima.⁵⁵ Nije, međutim, vidljivo koji će subjekti biti kontrolisani.

Izveštaj predstavlja podatke samo na nacionalnom nivou, uz određena poređenja sa planom. Tako se u izveštaju predstavlja šta je bilo prioritarno kada je reč o kontrolama neregistrovanih subjekata (naročito prodavci petardi i pirotehnike). U toku 2017. godine je izvršeno 6499 inspeksijskih nadzora u oblasti gradnje i korišćenja objekata. Kaže se i da je godišnjim Planom rada za 2017. bilo planirano izvršenje 7104 redovnih inspeksijskih nadzora, a da je izvršeno 7136, kao i da je bilo planirano 713 vanrednih inspeksijskih nadzora a da je izvršeno 1792. Za povećan broj vanrednih inspeksijskih nadzora razlog su prijave pravnih i fizičkih lica i posebne akcije Ministarstva unutrašnjih poslova. Pored toga, u izveštaju se može naći i statistika preduzetih mera. Nema poređenja sa planom po pojedinim vrstama kontrolisanih subjekata koji su bili obuhvaćeni planom.

⁵⁴ http://prezentacije.mup.gov.rs/svs/HTML/inspeksijski_nadzor-plan_rada.html

⁵⁵ Na primer:

<http://prezentacije.mup.gov.rs/svs/HTML/PlanInspekcijiskogNadzora2018/BO%20Tabela%201%20-%202018.pdf>

Veterinarska inspekcija

U slučaju Veterinarske inspekcije dobijen je veliki broj raznolikih i teško uporedivih dokumenata.

Na sajtu je pronađen "Godišnji plan inspeksijskog nadzora Odeljenja veterinarske inspekcije Uprave za veterinu za 2018", a na sajtu Koordinacije Plan inspeksijskog nadzora za 2018. godinu i izvod iz informatora umesto izveštaja o radu.

Na zahtev za dostavljanje nedostajućih planova i izveštaja, umesto planova za 2015, 2016. i 2017. godinu dostavljeni su nam Minimalna dinamika službene kontrole⁵⁶ i Planiranje službenih kontrola bezbednost hrane⁵⁷ jer je godišnji plan prvi put izrađen 2017. godine, za 2018. godinu. Umesto izveštaja o radu za 2015. i 2017. godinu upućeni smo na informatore o radu za 2016. i 2018. godinu

Plan rada inspekcija sadrži informacije o intenzitetu inspeksijskih kontrola za pojedine subjekte, koji podležu redovnoj kontroli. Tako se, na primer, planira za 2018. godinu da se objekti za klanje životinja, shodno utvrđenom riziku kontrolišu na svaka 3 meseca, svakih 6 meseci ili jednom godišnje. U drugim slučajevima određuje se procenat kontrolisanih subjekata koji će biti podvrgnuti

⁵⁶https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Veterinarska_inspekcija_Minimalna_dinamika_sl.kontrola_-ZZZ.pdf

⁵⁷

<https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti>

kontroli, ali i način odabira među njima. Na primer, „pri izradi pojedinačnih planova za okruge, prednost imaju objekti za držanje i uzgoj na kojima su uočene neusaglašenosti, u toku prethodnih kontrola“, a kada je reč o objektima za uzgoj i držanje goveda, provere treba da obuhvate minimalno 10% * farmi i gazdinstava (1 godišnje).

Podaci iz ranijih izveštaja o radu, odnosno informatora o radu, sadrže samo informacije o tome šta je učinjeno, a ne i poređenje sa planiranim obimom aktivnosti.

Ova inspekcija je u svom planu rada za tekuću godinu dala i preporuke za unapređenje rada, kao što su redovna razmena iskustava između inspekcija i drugih državnih organa, uspostavljanje efikasne baze podataka, priprema analize rada svakog veterinarskog inspektora pojedinačno, i svake organizacione jedinice, povećanje broja inspektora od trenutnog broja i drugo.

Tržišna inspekcija

Ova inspekcija imala je na svom sajtu planove za 2017. i 2018. godinu i izveštaje za 2016. i 2017. godinu, a preostale dokumente (za period pre važenja novog zakona) dostavila je po zahtevu.

uz_vesti/Veterinarska-inspekcija-Planiranje-sluzbenih-kontrola-bezbednost-hrane.pdf

U izveštaju za 2017. godinu⁵⁸ vrši se poređenje onog što je ostvareno sa planiranim. Tako se, između ostalog kaže da je mera upisa u registar izrečena u 988 slučajeva od planiranih 1000, da je sa tržišta povučeno 62.535 od planiranih 270.000 komada krivotvorenih i piratskih proizvoda, što je 23% ostvarenja plana, da je sprovedeno 98% planiranih proaktivnih inspeksijskih nadzora, da je izvršeno 20% (a da je planirano 50%) nadzora sa utvrđenim nepravilnostima itd.

Plan za istu godinu bio je detaljniji u pogledu subjekata koji će biti podvrgnuti inspeksijskoj kontroli, ali ni on nije sadržao informaciju o broju subjekata koji će biti kontrolisani u okviru svake grupe i udela koji planirani broj subjekata čini u njihovoj ukupnoj populaciji. Za neke vrste subjekata planirano je sprovođenje kontrola svake godine, a za druge u određenom vremenskom periodu. Tako se, na primer, kontrola prodaje rezanog duvana i duvanskih proizvoda na pijacama obavljala tokom cele godine, a kontrola prometa brašna u trgovinama i mlinovima, i to u pogledu „isprava o nabavci, evidencionih markica, i

evidentiranja u KEP planirala samo za periode „februar-mart“ i „oktobar-novembar“.⁵⁹

Inspekcija rada

Na sajtu Inspektorata za rad nađen je Plan inspeksijskog nadzora Inspektorata za rad u 2017. godini⁶⁰ i Izveštaj o radu za 2016. godinu⁶¹ i Izveštaj o radu za 2015. godinu.⁶² Nedostajući izveštaji dostavljeni su na zahtev, pri čemu nedostaje plan za 2016. godinu. Dobili smo, naime, odgovor⁶³ da nema objedinjenog plana rada već su načelnici odeljenja i šefovi odseka plane dostavljali pojedinačno.

Ovo je onemogućilo poređenje plana i izveštaja upravo za godinu u kojoj su kontrolisani mediji. Iz naših tabela se vidi da je u februaru 2016. inspekcija rada vršila kontrolu u medijima, što je dokumentovano u izveštaju⁶⁴ o radu inspekcije za 2016. godinu:

Prema ovom izveštaju **prioritetno delovanje** Inspektorata za rad bilo je usmereno na smanjenje broja povreda na radu i profesionalnih oboljenja, kao i na **suzbijanje rada "na crno"**, i to kako vršenjem inspeksijskih nadzora po službenoj dužnosti

⁵⁸http://mtt.gov.rs/download/Godisnji_Izvestaj_o_rad_u_trzisne_inspekcije_za_2017.godinu1.pdf

⁵⁹http://mtt.gov.rs/download/UsvojenPlanTrzisne%20in_spekcie%202017KK.docx

⁶⁰https://www.minrzs.gov.rs/files/doc/2016_godina/2017/Inspektorat_za_rad/Plan_nadzora_2017/PLAN_IR_2017.doc

⁶¹https://www.minrzs.gov.rs/files/doc/2016_godina/2017/Inspektorat_za_rad/Izvestaj/Izvestaj_o_radu_Inspektora_za_rad_za_period_01.01.-_31.doc

⁶²https://www.minrzs.gov.rs/files/doc/2016_godina/Inspektorat_rada/Izvestaj_2015/Izvestaj_o_radu_Inspektora_za_rad_za_2015.godinu_-_konacna_verzija.doc

⁶³http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/inspektorat-za-rad-odgovor-planovi-rada.pdf

⁶⁴https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inspektorat-za-rad-Izvestaj_o_radu_Inspektorata_za_rad_za_2016.pdf

(redovni, kontrolni, nadzori povodom povreda na radu) i po zahtevima stranaka, tako i preventivnim delovanjem.

Pojačani inspekcijski nadzori u radio i televizijskim stanicama (17. do 23. februar 2016. godine). Inspekcija rada je u periodu od 17. do 23. februara 2016. godine, izvršila pojačane inspekcijske nadzore u oblasti radnih odnosa i bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavaca koji emituju radio i televizijske programe na celoj teritoriji Republike Srbije.

Inspekcijski nadzori su izvršeni u radnim prostorijama u sedištim 187 poslodavaca koji se bave emitovanjem radio i televizijskog programa, kao i u radnim prostorijama 9 dopisništava. Prilikom inspekcijskih nadzora, inspektori rada su od ukupno 1.385 lica zatečenih na radu, utvrdili da je 44 lica radilo "na crno", odnosno da sa tim licima poslodavci nisu zaključili ugovore o radu i nisu ih prijavili na obavezno socijalno osiguranje.

Lica na radu "na crno" su zatečena kod 24 poslodavca, od toga kod po jednog poslodavca u Kraljevu, Kruševcu i Nišu, zatečena su po 4 lica na radu "na crno", kod po jednog poslodavca u Vranju i Nišu su zatečena po 3 lica na radu "na crno", dok su u Blacu, Velikoj Plani, Subotici, Užicu, Gornjem Milanovcu zatečena po 2 lica na radu "na crno", a kod 2 poslodavca u Valjevu su, takođe zatečena po 2 lica na radu "na crno".

Zbog utvrđenih prekršaja u oblasti radnih odnosa, inspektori rada su podneli 13 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, dok su u

oblasti bezbednosti i zdravlja na radu podneli 3 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka. Takođe, zbog utvrđenih prekršaja za koje je predviđena novčana kazna u fiksnom iznosu, inspektori su izdali i 6 prekršajnih naloga.

Inspekcija rada je donela 97 rešenja sa nalozima za otklanjanje utvrđenih nedostataka u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu koji su se uglavnom odnosili na ispitivanje električnih instalacija, osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, donošenje, odnosno dopunu akta o proceni rizika na radnim mestima u radnoj okolini, ispitivanje uslova radne okoline od strane pravnog lica sa licencom, organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, osposobljavanje odgovarajućeg broja zaposlenih za pružanje prve pomoći, vođenje propisane evidencije iz bezbednosti i zdravlja na radu.

Inspektori rada su doneli i 66 rešenja sa nalozima za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u oblasti radnih odnosa kojima je, pored ostalog, naloženo poslodavcima da zasnuju radni odnos sa radno angažovanim licem, utvrde odmor u toku rada i raspored rada u nedelji, dostave zaposlenima obračune zarada i naknada zarada, isplate neisplaćene, dospele zarade, donesu akt o sistematizaciji i organizaciji poslova, utvrde elemente ugovora o radu, ustroje evidenciju o zaradama.

Inspektori rada su doneli 7 rešenja kojima su poslodavcima naložili da zaposlenima dostave obračun neisplaćene zarade, 9 rešenja kojima je poslodavcima naloženo da zaposlenima isplate neisplaćene, dospеле zarade, dok se 15 donetih rešenja odnosilo na donošenje odluke o rasporedu radnog vremena i radsporedu odmora u toku dnevnog rada.

Takođe, inspekcija rada je donela i rešenje kojim je naloženo poslodavcu da zaposlenima dostavi obaveštenje o pravima uzbunjivača, postupku uzbunjivanja, kao i drugim pitanjima od značaja za uzbunjivanje i zaštitu uzbunjivača, kao i da odredi lice ovlašćeno za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, u skladu sa Zakonom o zaštiti uzbunjivača.

Inspektori rada su doneli i 4 rešenja kojim su naložili poslodavcima da zaposlenima dostave obaveštenja o zabrani vršenja zlostavljanja i pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenog i poslodavca u vezi sa zabranom vršenja zlostavljanja, u skladu sa Zakonom o sprečavanju zlostavljanja na radu.

Inspektori rada su kod 2 poslodavca zatekli ukupno 4 lica sa kojima poslodavci nisu zaključili odgovarajuće ugovore u skladu sa zakonom i to 2 lica sa zaključenim ugovorom o delu i 2 lica sa zaključenim ugovorom o obavljanju privremenih i povremenih poslova.

Inspektori rada su rešenjima naložili poslodavcima prestanak radnog angažovanja po osnovu navedenih ugovora i regulisanje radno pravnog statusa ovih lica u skladu sa zakonom.

Tokom inspekcijskih nadzora, zaposleni nisu inspektorima rada prijavljivali slučajeve diskriminacije i zlostavljanja na radu, niti slučajeve sprečavanja sindikalnog organizovanja.

Iako je u planu rada za 2017. godinu bilo navedeno da će u oktobru te godine biti vršen integrisani nadzor u medijima, podaci koje je TS dobila ukazuju da je u našem uzorku tada kontrola vršena u veoma malom broj medija (tabele u poglavlju Mediji). U izveštaju o radu ne navode se posebno podaci po sektorima kao u planu već samo agregatni podaci za integrisani nadzor.

U vezi sa ovim nalazom nameće se pitanje da li je možda inspekcija odustala od toga da izvrši nadzor u nekim medijima kako to u javnosti ne bi bilo shvaćeno kao vid pritiska na medije, a u sklopu objavljenih informacija koje ukazuju na takve sumnje.

Šta kaže zakon

Plan inspekcijskog nadzora uređen je članom 10. Zakona. Prema toj odredbi, plan inspekcijskog nadzora zasniva se na utvrđenom stanju u oblasti inspekcijskog nadzora i proceni rizika. **Inspekcija je dužna da sprovodi plan inspekcijskog nadzora, osim kada postoje naročito opravdane izuzetne okolnosti** koje je u tome sprečavaju.

Inspekcija je dužna da sačini strateški (višegodišnji) i godišnji plan inspekcijskog nadzora. Godišnji plan inspekcijskog nadzora sprovodi se kroz operativne (polugodišnje, tromesečne i mesečne) planove inspekcijskog nadzora.

Plan inspekcijskog nadzora, pored obaveznih elemenata koji čine sadržinu godišnjeg plana rada organa državne uprave, obavezno sadrži i: **učestalost i obuhvat vršenja inspekcijskog nadzora po oblastima i svakom od stepena rizika; pregled nadziranih subjekata kod kojih će se vršiti inspekcijski nadzor, odnosno delatnosti ili aktivnosti koje će se nadzirati**, ako nije moguće utvrditi nadzirane subjekte ili je njihov broj prevelik, sa odgovarajućim informacijama od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora i određenje subjekata kod kojih će se vršiti nadzor; teritorijalno područje na kome će se vršiti inspekcijski nadzor; **procenjeni rizik za nadzirane subjekte, odnosno delatnosti ili aktivnosti koje će se nadzirati** ili teritorijalno područje i drugu teritorijalnu i sličnu celinu, objekat i

grupe objekata; period u kome će se vršiti inspekcijski nadzor; informacije o oblicima inspekcijskog nadzora koji će se vršiti; podatke o resursima inspekcije koji će biti opredeljeni za vršenje inspekcijskog nadzora.

Plan inspekcijskog nadzora sadrži i: planirane mere i aktivnosti preventivnog delovanja inspekcije i planirane mere i aktivnosti za sprečavanje obavljanja delatnosti i vršenja aktivnosti neregistrovanih subjekata, očekivani obim vanrednih inspekcijskih nadzora u periodu u kome će se vršiti redovan inspekcijski nadzor, sa odgovarajućim obrazloženjima, kao i druge elemente od značaja za planiranje i vršenje inspekcijskog nadzora.

Inspekcija, zavisno od organizacionog položaja u sistemu organa državne uprave, priprema, odnosno utvrđuje predlog plana inspekcijskog nadzora u vezi sa kojim pribavlja mišljenje nadležnih organa državne uprave, odnosno organa državne uprave sa čijim delokrugom su povezana pitanja iz plana inspekcijskog nadzora, i mišljenje, odnosno smernice i uputstva Koordinacione komisije. Inspekcija dostavlja Koordinacionoj komisiji predlog godišnjeg plana inspekcijskog nadzora za narednu godinu, koji je usaglašen sa dobijenim mišljenjima, najkasnije do 15. oktobra tekuće godine. Po pribavljenom mišljenju, odnosno smernicama i uputstvima Koordinacione komisije, godišnji plan inspekcijskog nadzora se usvaja.

Inspekcija objavljuje plan inspekcijskog nadzora na svojoj internet stranici.

Ministar nadležan za odgovarajuću oblast inspeksijskog nadzora, odnosno imalac javnog ovlašćenja koji vrši inspeksijski nadzor u određenoj oblasti propisuje posebne elemente plana određenog inspeksijskog nadzora. Slično postupaju i nadležni organ iz APV i lokalne samouprave, kada je reč o obavljanju poslova iz izvorne nadležnosti.

Kontrolna lista je uređena članom 14. Zakona. Prema tim odredbama, Inspekcija je dužna da sačini kontrolne liste iz svoje oblasti inspeksijskog nadzora, objavi ih na svojoj internet stranici i primenjuje u postupku redovnog inspeksijskog nadzora.

Inspektor, postupajući u granicama predmeta inspeksijskog nadzora iz naloga za inspeksijski nadzor, preduzima one provere i druge radnje koje su sadržane u kontrolnoj listi. Druge provere i radnje na koje je ovlašćen, inspektor može da preduzme ako u toku nadzora utvrdi da je neophodno da se one preduzmu radi potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i zakonitog i bezbednog poslovanja i postupanja, i to kada te provere i radnje nalažu razlozi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu ili biljni ili životinjski svet. Ako utvrdi da preko toga postoji nezaklonost koja zahteva da se,

saglasno delokrugu inspekcije, preduzmu hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po druga zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese iz člana 6. stav 3. ovog zakona⁶⁵, odnosno proceni da postoji rizik van kontrolne liste koji je visok ili kritičan - inspektor pokreće vanredan inspeksijski nadzor.

Sadržina kontrolne liste i činjenice konstatovane u njoj moraju biti overene potpisom inspektora i nadziranog subjekta, odnosno prisutnog lica. Po potrebi, a najmanje dva puta godišnje, inspekcija preispituje sadržinu kontrolne liste i, ako utvrdi da je to opravdano, menja je i dopunjava.

Nadzirani subjekat može dostaviti inspekciji izveštaj o samoproveri ispunjenosti zahteva iz kontrolne liste i samoproceni rizika, koje je sproveo saglasno sadržini kontrolne liste i pravilima o proceni rizika. Uz ovaj izveštaj, nadzirani subjekat inspekciji prilaže i odgovarajuću dokumentaciju, odnosno drugi materijal (fotografije i dr) kojim se potkrepljuju nalazi iz izveštaja.

Obaveštenje o predstojećem inspeksijskom nadzoru uređeno je članom 17. Inspektor u pisanom obliku obaveštava nadziranog subjekta o predstojećem inspeksijskom

⁶⁵ "Hitne mere radi sprečavanja ili otklanjanja neposredne opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu, prava i interese zaposlenih i radno angažovanih lica, privredu, životnu sredinu, biljni ili životinjski svet, javne prihode, nesmetan rad organa i organizacija, komunalni red ili bezbednost; kada se posle donošenja godišnjeg plana

inspeksijskog nadzora proceni da je rizik visok ili kritičan ili promene okolnosti; kada takav nadzor zahteva nadzirani subjekat; kada se postupaju po predstavi pravnog ili fizičkog lica."

nadzoru, najkasnije tri radna dana pre početka nadzora. Obaveštenje sadrži i podatke o internet stranici na kojoj je dostupna kontrolna lista. Ako nije u mogućnosti da izvrši terenski inspekcijski nadzor u vreme određeno u obaveštenju, inspektor o tome blagovremeno na podesan način obaveštava nadziranog subjekta.

Inspekcijski nadzor može da počne bez obaveštavanja nadziranog subjekta o predstojećem nadzoru kada postoje razlozi za neodložno postupanje ili opravdana bojazan da bi obaveštenje umanjilo ostvarenje cilja inspekcijskog nadzora ili kada to nalaže zaštita javnog interesa, odnosno otklanjanje opasnosti po život ili zdravlje ljudi, imovinu, prava i interese zaposlenih i drugih radno angažovanih lica, privredu, životnu sredinu, biljni ili životinjski svet, komunalni red ili bezbednost, saglasno delokrugu inspekcije, s tim što se razlozi za izostavljanje obaveštenja navode u nalogu za inspekcijski nadzor. Kada nalog za inspekcijski nadzor nije izdat, razlozi za izostavljanje obaveštenja unose se u zapisnik.

Godišnji izveštaj o radu i pokazatelji delotvornosti inspekcijskog nadzora uređeni su članom 44. Inspekcija objavljuje najkasnije do 31. januara naredne godine za prethodnu godinu godišnji izveštaj o radu na svojoj internet stranici.

Godišnji izveštaj o radu inspekcije obavezno sadrži informacije i podatke sa objašnjenjima o:

1) broju sprečenih ili bitno umanjenih verovatnih nastanaka štetnih posledica po zakonom zaštićena dobra, prava i interese (preventivno delovanje inspekcije);

2) obaveštavanju javnosti, pružanju stručne i savetodavne podrške nadziranim subjektima ili licima koja ostvaruju određena prava u nadziranim subjektima ili u vezi sa nadziranim subjektima, uključujući izdavanje akata o primeni propisa i službene savetodavne posete, preventivnim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima usmerenim ka podsticanju i podržavanju zakonitosti i bezbednosti poslovanja i postupanja i sprečavanju nastanka štetnih posledica po zakonom i drugim propisom zaštićena dobra, prava i interese, sa podacima o broju i oblicima ovih aktivnosti i krugu lica obuhvaćenih tim aktivnostima (preventivno delovanje inspekcije);

3) nivou usklađenosti poslovanja i postupanja nadziranih subjekata sa zakonom i drugim propisom, koji se meri pomoću kontrolnih listi;

4) broju otkrivenih i otklonjenih ili bitno umanjenih nastalih štetnih posledica po zakonom zaštićena dobra, prava i interese (korektivno delovanje inspekcije);

5) broju utvrđenih neregistrovanih subjekata i merama sprovedenim prema njima;

6) merama preduzetim radi ujednačavanja prakse inspekcijskog nadzora i njihovom dejstvu;

7) ostvarenju plana i valjanosti planiranja inspeksijskog nadzora, naročito o odnosu redovnih i vanrednih inspeksijskih nadzora, broju redovnih inspeksijskih nadzora koji nisu izvršeni i razlozima za to, kao i o broju dopunskih naloga za inspeksijski nadzor;

8) nivou koordinacije inspeksijskog nadzora sa inspeksijskim nadzorom koga vrše druge inspekcije;

9) materijalnim, tehničkim i kadrovskim resursima koje je inspekcija koristila u vršenju inspeksijskog nadzora i merama preduzetim u cilju delotvorne upotrebe resursa inspekcije i rezultatima preduzetih mera;

10) pridržavanju rokova propisanih za postupanje inspekcije;

11) zakonitosti upravnih akata donetih u inspeksijskom nadzoru (broj drugostepenih postupaka, njihov ishod, broj pokrenutih upravnih sporova i njihov ishod);

12) postupanju u rešavanju pritužbi na rad inspekcije, sa ishodima tog postupanja, uz posebno isticanje broja podnetih pritužbi i oblasti rada na koje su se odnosile;

13) obukama i drugim oblicima stručnog usavršavanja inspektora, odnosno službenika ovlašćenih za vršenje inspeksijskog nadzora, sa brojem tih obuka i drugih oblika stručnog usavršavanja i brojem inspektora, odnosno službenika ovlašćenih za vršenje

inspeksijskog nadzora koji su pohađali te obuke i druge oblike stručnog usavršavanja;

14) inicijativama za izmene i dopune zakona i drugih propisa;

15) merama i proverama preduzetim u cilju potpunosti i ažurnosti podataka u informacionom sistemu;

16) stanju u oblasti izvršavanja poverenih poslova inspeksijskog nadzora;

17) ishodima postupanja pravosudnih organa po zahtevima za pokretanje prekršajnog postupka, prijavama za privredni prestup i krivičnim prijavama koje je podnela inspekcija.

Obavezni elementi godišnjeg izveštaja o radu čine pokazatelje delotvornosti inspeksijskog nadzora.

Na osnovu analize godišnjih izveštaja o radu Koordinaciona komisija inicira mere za unapređenje inspeksijskog nadzora i objavljuje ih na internet stranici.

Pokazatelji delotvornosti inspeksijskog nadzora služe kao smernice za utvrđivanje radnih ciljeva inspektora, u okviru zakonom i drugim propisom utvrđenih merila za ocenjivanje službenika. Na osnovu analize godišnjih izveštaja procenjuje se stepen ostvarenosti strateškog plana.

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Adresa: Palmotićeve 31

11000 Beograd, Srbija

Telefon: 381 11 303 38 27

e-mail: ts@transparentnost.rs

www.facebook.com/Transparentnost.Srbija

twitter.com/transparencyser

www.transparentnost.org.rs